

COMMISSION DE L'INTÉRIEUR,
DE LA SÉCURITÉ, DE LA
MIGRATION ET DES MATIÈRES
ADMINISTRATIVES

du

VENDREDI 21 MAI 2021

Après-midi

COMMISSIE VOOR
BINNENLANDSE ZAKEN,
VEILIGHEID, MIGRATIE EN
BESTUURSZAKEN

van

VRIJDAG 21 MEI 2021

Namiddag

De openbare commissievergadering wordt geopend om 14.29 uur en voorgezeten door mevrouw Eva Platteau.

La réunion publique de commission est ouverte à 14 h 29 et présidée par Mme Eva Platteau.

Les textes figurant en italique dans le Compte rendu intégral n'ont pas été prononcés et sont la reproduction exacte des textes déposés par les auteurs.

De teksten die in cursief zijn opgenomen in het Integraal Verslag werden niet uitgesproken en steunen uitsluitend op de tekst die de spreker heeft ingediend.

Hervé Rigot (PS): Madame la présidente, plusieurs questions portent sur l'audit de l'Office des étrangers. Or, la semaine prochaine, un échange de vues est prévu avec le secrétaire d'État. Ne pourrions-nous pas reporter l'ensemble de ces questions jointes dans le cadre de l'échange de vues de la semaine prochaine et, ainsi, avancer aujourd'hui le plus loin possible dans les autres questions? Ne serait-il pas pertinent de procéder ainsi?

De **voorzitster**: We zullen de agenda volgen zoals die voorligt.

Hervé Rigot (PS): C'était une proposition faite dans un souci d'efficacité.

De **voorzitster**: Ik stel voor dat we inderdaad efficiënt vergaderen en dat iedereen zich zoveel mogelijk houdt aan de spreektijd. Ik geef eerst het woord aan mevrouw Van Camp.

01 Samengevoegde vragen van

- Yoleen Van Camp aan Sammy Mahdi (Asiel, Migratie en Nationale Loterij) over "Lange procedures en slecht terugkeerbeleid" (55016984C)

- Theo Francken aan Sammy Mahdi (Asiel, Migratie en Nationale Loterij) over "Extra budgetten voor asiel en migratie" (55017298C)

01 Questions jointes de

- Yoleen Van Camp à Sammy Mahdi (Asile, Migration et Loterie Nationale) sur "La longueur des procédures et l'inefficacité de la politique de retour" (55016984C)

- Theo Francken à Sammy Mahdi (Asile, Migration et Loterie Nationale) sur "Des budgets supplémentaires pour l'asile et la migration" (55017298C)

01.01 Yoleen Van Camp (N-VA): Mijnheer de staatssecretaris, ik verwijs naar de ingediende vraag.

Op de ministerraad van vrijdag 23 april heeft u 50 miljoen extra gekregen van de regering. U zei daarover dat u die middelen niet wil aanwenden om het oude beleid bij te tanken, maar om de volledige motor te vervangen. Bedoeling zou zijn om dankzij de extra middelen naar snellere procedures en een meer aanklampend beleid te gaan. In de pers stond dat de huidige procedures gemiddeld 2 jaar in beslag nemen en dat dit moet dalen naar 6 maanden. Een verdubbeling van het personeel bij de dienst Sefor moet dan weer het terugkeerbeleid optimaliseren.

Mijn vragen aan u:

Klopt het dat gemiddelde duur van de procedures momenteel rond 2 jaar ligt en dat u dit naar 6 maanden wil brengen? Indien zo, tegen wanneer?

Kan u het tijdspad schetsen voor de extra aanwervingen? Wanneer zullen deze allemaal operationeel zijn?

01.02 Theo Francken (N-VA): Mijnheer de staatssecretaris, ik heb het u al een aantal keer gevraagd en nu is de kogel echt door de kerk. U hebt toegelicht dat extra budgetten ingeschreven staan in de begroting en dat daarmee de wachtlijsten zullen worden weggewerkt. Dat is een nobel doel.

U bent geïnterviewd door 3 Gentse studenten, net als ik gisteren. Ze vroegen mij of ik iets positiefs kon zeggen over het beleid van de staatssecretaris. Ik noemde toen het extra geld dat wordt uitgetrokken om de wachtlijsten zo snel mogelijk weg te werken en de procedures te verkorten. Dat is een correcte ambitie, waarin u hopelijk ook slaagt.

Het aantal asielaanvragen daalt en het aantal beslissingen zit weer boven de 2.000. De achterstand wordt dus ingelopen, en dat is positief. Hopelijk zullen de teams van Dirk Van den Bulck en Freddy Roosemont er echt werk van kunnen maken, zodat u in 2024 met de mooie balans kunt uitpakken dat de wachtlijsten weggewerkt zijn. Dat wens ik u van harte toe.

U hebt extra geld gekregen, maar de exacte verdeling moest nog worden bekeken. Kunt u mij ondertussen in detail zeggen hoe de vele miljoenen precies verdeeld zullen worden? Welke diensten krijgen wat? Kunt u uitsplitsen naar personeel, werkingskosten en eventueel andere investeringen?

01.03 Staatssecretaris Sammy Mahdi: Mevrouw Camp stelt een vraag over de lange procedures en het slecht werkende terugkeerbeleid, de heer Francken over de extra middelen. Niet voor niets worden beide vragen samen behandeld. Het ene heeft immers te maken met het andere.

In de ministerraad van 23 april 2021 werd een eerste verdeling van de extra middelen goedgekeurd. Ik heb sterk geijverd voor die middelen en het verheugt me dan ook dat de regering een prioriteit wil maken van een sterker asiel- en migratiebeleid.

De verdeling werd uitgewerkt op basis van de reële behoeften op het terrein en de nieuwe beleidsprioriteiten in de beleidsvisie die ik al aan deze commissie presenteerde en die ook volgende dinsdag weer ter sprake zal komen. Dan zullen we het in de commissie voor Binnenlandse Zaken onder meer over de audit hebben, en meer in het algemeen over hoe we de asielketen het best aanpakken.

Zoals aangekondigd, ligt de focus op het wegwerken van de structurele personeelstekorten bij de diensten, maar uiteraard vooral op nieuwe projecten waarmee we het regeerakkoord willen uitvoeren.

Een eerste pijler bestaat uit het versterken en moderniseren van de asielinstanties. De benodigde budgetten om opvang te realiseren, zijn momenteel enorm hoog, doordat mensen te lang op een beslissing moeten wachten. Dat is bekend. Het is al een paar keer gezegd: hoe sneller de asielprocedure doorlopen wordt, hoe minder lang asielzoekers moeten wachten in een asielcentrum en hoe minder opvang men dus nodig heeft, al moet men altijd met enige voorzichtigheid spreken, want alles hangt natuurlijk ook af van de druk van de asielinstroom.

De asielzoekers die in 2020 een beslissing kregen, moesten gemiddeld dertien maanden op een antwoord wachten. Dat is veel te lang, vandaar ben ik zeer tevreden met de vragen, die terecht wijzen op een structureel probleem, dat al veel te lang bestaat. Bij die dertien maanden moet men nog de tijd voor de beroepsprocedure tellen, wat zeven maanden extra betekent. Het terugbrengen van die termijn tot een gemiddelde van zes maanden, zoals vooropgesteld in de beleidsverklaring, is een titaanwerk en bijzonder moeilijk om dat te realiseren. Ook al is het alsof men de Mont Ventoux in het kwadraat beklimt, men moet alleszins de ambitie daartoe hebben.

Hoe sneller een beslissing wordt genomen, hoe lager de opvangkosten, hoe sneller asielzoekers kunnen werken aan hun integratie of hoe sneller wij kunnen werken aan hun terugkeer. Het is momenteel te vroeg om reeds exact te voorspellen wanneer wij erin zullen slagen om alles inderdaad binnen korte termijnen af te ronden. Hopelijk zal dat zo snel mogelijk zijn, maar eerst moet de bestaande werkvoorraad worden weggewerkt. Het tempo waarin dat mogelijk is, zal sterk afhankelijk zijn van de toekomstige instroom en van de uitvoering van de personeelsversterkingen. Wij zullen alles op alles zetten om dat zo snel mogelijk te realiseren.

Een tweede pijler is de verhoging van de kwaliteit van de opvang. Dat doen wij onder meer door te

investeren in aangepaste infrastructuur en door in het nodige kader te voorzien om het aanmeldcentrum ten volle te operationaliseren. Ook over het aanmeldcentrum is al veel gezegd.

Daarnaast worden bijkomende projecten gepland om de tewerkstelling en de competentieverwerving van de bewoners te verhogen. Ik heb eerder al in hier de commissie het belang van tewerkstelling van asielzoekers, terwijl ze wachten op uitsluitel over hun procedure, beklemtoond en zal dat blijven doen. Het is goed voor iedereen dat asielzoekers competenties aanleren, dat zij versterkt worden en dat zij een bijdrage leveren. Daar worden wij allemaal beter van, hetzij in een integratietraject, hetzij in een terugkeerttraject.

De derde en grootste pijler is uiteraard de uitbouw van een aanklampend terugkeerbeleid. Wij versterken de verschillende schakels van de terugkeerketen met een focus op een strikte en aanklampende opvolging, met vrijwillige terugkeer als eerste optie. Ook de gesloten centra zullen worden versterkt om maximaal gebruik te kunnen maken van de beschikbare plaatsen. In een aanklampend terugkeerbeleid gaat het over een individuele opvang. Ik hoop u er niet aan te herinneren hoeveel bevelen om het grondgebied te verlaten, er worden gegeven. Het is titaanwerk en vergt de nodige investeringen om die bevelen individueel op te volgen.

Een laatste pijler is de versterking van de migratiediensten en de algemene organisatie van de diensten. Zelfs visumaanvragen in het kader van studies, tewerkstelling of gezinshereniging moeten snel kunnen worden behandeld. Ook daarvoor moeten wij de diensten versterken.

Op 23 april keurde de ministerraad de verdeling van 35 miljoen euro voor het begrotingsjaar 2021 goed. De resterende beleidsbuffer in de provisie wordt op basis van de verdere concrete behoeften in een volgende oefening verder verdeeld.

Het gaat om ongeveer 19,5 miljoen euro aan personeelskredieten voor personeelsversterking goed voor in totaal 730 personeelsleden. Uiteraard is dat berekend op basis van de mogelijke data van indiensttreding.

Voorts wordt voor 15,5 miljoen euro aan werkings- en investeringskredieten herverdeeld, onder meer voor digitaliseringprojecten, het op punt stellen van de infrastructuur en specifieke projectfinanciering in het kader van opvang.

Ten slotte, een werkgroep met vertegenwoordiging van de verschillende diensten, Selor en het kabinet van de minister van Ambtenarenzaken, is reeds aan de slag om de aanwervingen zo snel mogelijk te kunnen realiseren.

Gezien het hoge aantal bijkomende personeelsleden zal het sowieso tijd vergen om voor elke functie kandidaten te werven. Wij willen dit jaar reeds een eerste groep medewerkers aanwerven, voor de meest kritieke functies, om de aanwervingscampagne in 2022 te kunnen afronden.

Wij zijn dus bezig met een aanwervingscampagne. Aan de Belg, de Vlaming, de Waal of de Brusselaar die massaal de commissievergadering hier zou volgen, zeg ik: wees zeker geïnteresseerd, kom de asiel- en migratiediensten versterken, wij hebben u nodig, wij kunnen extra sterke mensen gebruiken in onze diensten om het proces te versnellen en te zorgen voor snellere procedures en een beter integratie- en terugkeerbeleid.

01.04 Yoleen Van Camp (N-VA): Mevrouw de voorzitter, voor mij is het duidelijk.

01.05 Theo Francken (N-VA): Mijnheer de staatssecretaris, u spreekt over 35 miljoen voor dit jaar. Ik had begrepen dat u 50 miljoen had voor dit jaar. U zult dus uitkijken naar 15 miljoen in een latere fase.

Er komt een aantal personeelsleden bij bij DVZ, of worden de nieuwe personeelsleden verspreid over Fedasil en het CGVS? Die cijfers zal ik nog meer in detail opvragen.

Het gaat over 19,5 miljoen euro, ook voor de volgende jaren, dus het bedrag zal structureel worden. Dat gaat over heel veel medewerkers. Ik wens u succes met de aanwervingen. Het gaat via Selor, het wordt belangrijk goed af te spreken met mevrouw De Sutter. Bij mij was het een partijgenoot, namelijk de heer Steven Vandeput. Dat liep wel goed. Het is echter niet gemakkelijk. Het was toen heel moeilijk om nieuwe personeelsleden te vinden, moet ik eerlijk zeggen. Misschien zal het nu, door de economische crisis, wat gemakkelijker zijn. Ik wens het u zeker toe.

U spreekt over 15,5 miljoen voor digitalisering. Daarover zullen wij het zeker nog hebben tijdens de bespreking van de audit. U spreekt over infrastructuur, werking en een stuk opvang. Is dat opvang voor mensen zonder verblijf? Is dat opvang van asielzoekers? U hebt daarvoor toch voldoende budget. U hebt meer dan voldoende budget voor dit jaar, namelijk 462 miljoen, want de instroom is lager. Over welke opvang gaat dat dan? Kunt u dat nog toelichten? Zoniet zal ik het nog schriftelijk navragen.

Ik wil u niet viseren, maar ik wil graag de cijfers van de extra budgetten tot in de puntjes weten, zodat wij goed kunnen monitoren of een en ander goed werkt.

Ik heb enkele keren extra geld gekregen en vaak was het – om 1001 redenen – heel moeilijk om dat ook op te krijgen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

02 Vraag van Yoleen Van Camp aan Sammy Mahdi (Asiel, Migratie en Nationale Loterij) over "De ontsnapping van een illegaal uit het gesloten centrum van Vottem" (55017070C)

02 Question de Yoleen Van Camp à Sammy Mahdi (Asile, Migration et Loterie Nationale) sur "L'évasion d'une personne en séjour illégal du centre fermé de Vottem" (55017070C)

02.01 Yoleen Van Camp (N-VA): Mevrouw de voorzitter, ik verwijs naar mijn schriftelijk ingediende vraag.

Op 2 april is een illegaal ontsnapt die in het gesloten centrum in Vottem zat. Het ging om een dertiger die vanuit Vottem werd overgebracht naar het Citadelziekenhuis in Luik om er verzorgd te worden en er daar vandoor is gegaan. Een zoekactie die dag leverde niets meer op.

Mijn vragen aan u:

Welke feiten had deze persoon op zijn strafblad?

Hoe is de ontsnapping kunnen gebeuren?

Waarom moest hij overgebracht worden, kon die verzorging niet in het centrum zelf plaatsvinden? Wat is hier de procedure?

Welke lessen worden hieruit getrokken?

Is de persoon in kwestie ondertussen al terug gevat?

02.02 Staatssecretaris Sammy Mahdi: Mevrouw Van Camp, bedankt voor uw vraag inzake de ontsnapping van een bewoner van het gesloten centrum van Vottem tijdens een spoedopname in het ziekenhuis. De bewoner werd naar de spoeddienst van het Citadelziekenhuis gebracht na het inslikken van een nagelknipper, aangezien er een chirurgische ingreep nodig was die niet kan worden volbracht door de medische dienst in het gesloten centrum. De medische dienst is verantwoordelijk voor de behandeling van de bewoners, maar voor bepaalde aandoeningen of onderzoeken wordt er uiteraard een externe afspraak gemaakt voor gespecialiseerde hulp, wat mij in dezen ook wel logisch lijkt te zijn. Voor dringende hulp wordt de bewoner naar de spoeddienst van het dichtstbijzijnde ziekenhuis gebracht.

Tijdens het wachten op de chirurgische ingreep heeft de bewoner zijn hand losgewrongen uit de handboei die hem aan het bed bond. Na een schermutseling met de bewaker heeft hij de uitgang van het ziekenhuis kunnen bereiken en is hij ontsnapt.

De politie werd onmiddellijk op de hoogte gebracht. Verschillende patrouilles en een helikopter hebben helaas de bewoner niet kunnen vinden.

Intern worden de procedures verduidelijkt om een betere veiligheid te kunnen garanderen, want dit is effectief frustrerend om te moeten vaststellen. Ik hoop dat via een versterkte interne procedure ook wel duidelijk wordt hoe wij dit kunnen vermijden, want dit zou niet mogen gebeuren.

02.03 Yoleen Van Camp (N-VA): Mijnheer de staatssecretaris, bedankt voor uw antwoord. Hebt u misschien de vraag gemist over de feiten die de betrokken persoon heeft gepleegd?

De **voorzitter**: Mevrouw Van Camp, de staatssecretaris heeft een antwoord gegeven. U hebt het woord voor een repliek.

02.04 **Yoleen Van Camp** (N-VA): Mevrouw de voorzitter, ik had ook gevraagd welke feiten die persoon op zijn strafblad had. Dat was de eerste vraag in mijn ingediende tekst. Als daar geen antwoord op komt, zal ik die vraag zeker opnieuw indienen.

Mijnheer de staatssecretaris, ik vind het een heel jammerlijk voorval. Het is nog hallucinanter als u beschrijft dat de betrokkene zijn hand heeft vrijgemaakt uit de boei en nog een bewaker heeft verschalkt. Daar sta ik echt van te kijken.

Ik was nog aan het wachten op een antwoord op de vraag welke feiten de betrokkene gepleegd had, maar ik begrijp dat u intussen de procedure zult bekijken en daaruit, naar ik alvast hoop, lessen zult trekken.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

03 **Vraag van Yoleen Van Camp aan Sammy Mahdi (Asiel, Migratie en Nationale Loterij) over "De massa vluchtelingen versus de enorme instroom van migranten zonder beschermingsnood" (55017071C)**

03 **Question de Yoleen Van Camp à Sammy Mahdi (Asile, Migration et Loterie Nationale) sur "Le nombre élevé de réfugiés vs l'afflux de migrants qui ne nécessitent pas de protection" (55017071C)**

03.01 **Yoleen Van Camp** (N-VA): *De Verenigde Naties melden dat zowat 29 miljoen mensen in zes landen in de Sahel humanitaire hulp en bescherming nodig hebben. Dat zijn er 5 miljoen meer dan een jaar geleden. Burgers daar worden geconfronteerd met een stijgend aantal dodelijke aanvallen, geweld vanwege hun geslacht, afpersing en intimidatie, en worden verplicht om te vluchten. Vrouwen en kinderen worden ontvoerd, verkracht en uitgehuwelijkt.*

Mijn vragen aan u:

Als u dit soort zaken lees en verneemt, hoe voelt u zich dan bij een beleid van illegale migratie van de sterksten, waarbij 2/3de geen vluchteling blijkt te zijn, met een steeds stijgende instroom en gedaalde beschermingsgraad, terwijl zoveel mensen hulp nodig hebben?

Wat gaat u doen om dit te veranderen? Wat is het plan van aanpak en de timing?

03.02 Staatssecretaris **Sammy Mahdi**: Mevrouw de voorzitter, mevrouw Van Camp, uw vragen geven ook mijn gevoel weer wanneer ik zoveel mensen zie instromen, waarvan bovendien twee derde geen vluchteling blijkt te zijn en waarvoor de beschermingsgraad is afgenomen.

Ik volg de internationale ontwikkelingen uiteraard op de voet, niet alleen in de Sahel maar wel degelijk overal. Als u mij vraagt hoe ik me persoonlijk bij die cijfers en die verhalen voel, benadruk ik graag opnieuw: zeer slecht. Onlangs verduidelijkte ik ook nog dat we de basisoorzaken van migratie moeten achterhalen. Vaak zijn er mensen voor wie de hele wijk geld inzamelt om ze naar Europa te laten vertrekken en voor wie dan uiteindelijk blijkt dat ze geen recht hebben op internationale bescherming. Die mensen hebben er dan een gevaarlijke tocht opzitten, zonder dat die tot enig resultaat leidt.

Ook het feit dat mensen in zeer moeilijke omstandigheden moeten leven, in covidtijden nog meer, geeft me de gelegenheid om te benadrukken dat de strijd die we leveren tegen een dodelijk virus wel degelijk een strijd is die we gezamenlijk moeten voeren, op mondiaal niveau, om te vermijden dat de instroom die er vandaag is nog groter wordt. Als we dat willen vermijden, moeten we ook onze internationale verantwoordelijkheid opnemen. Ik hoop dan ook dat Europa in die zin leiderschap toont en sterkere banden ontwikkelt met de landen van herkomst van die mensen.

Europa moet ook handelsrelaties ontwikkelen en ervoor zorgen dat democratieën sterker worden. Ook in de strijd tegen terrorisme, die overal woedt, dus niet alleen in het Midden-Oosten maar bijvoorbeeld ook in Afrika, kunnen we een belangrijke rol spelen om ervoor te zorgen dat mensen niet de beslissing nemen om te vertrekken om dan, zoals nu het geval is, geen internationale bescherming te krijgen. Mensen vluchten meestal niet voor hun plezier. In de eerste plaats voel ik me hier dan ook erg verdrietig bij. Dat neemt niet weg dat we hier iets aan moeten doen.

Dat betekent evenwel niet dat we iedereen naar Europa of België moeten halen. Europa moet ervoor zorgen dat de opvang in de eigen regio wordt versterkt, en dat gebeurt ook. De meeste mensen worden in hun eigen regio opgevangen. U beschikt allicht ook over de cijfergegevens met betrekking tot de miljoenen mensen die in Libanon, Turkije of Afrika worden opgevangen. Vandaar ook het belang van de hervestigingsoperaties, om landen te helpen om te kunnen blijven voorzien in opvang in die regio's. Daar

moeten we hen in blijven steunen.

Ook het Belgische en het Europese buitenlandbeleid speelt daarin een uiterst belangrijke rol. We moeten helpen die regio's te stabiliseren. Dat is de taak waar wij als Europa voor staan. We nemen al een aantal initiatieven op dat vlak, maar ik ben niet de minister van Buitenlandse Zaken, Defensie of Ontwikkelingssamenwerking. Toch wil ik ook mijn rol spelen, omdat ik het te belangrijk vind om het enkel aan bepaalde ministers over te laten. We moeten samen een veel duidelijker signaal geven dat het belangrijk is dat wij, ons kleine Belgenlandje, de diplomatieke rol moeten blijven spelen die we gedurende onze hele geschiedenis hebben gespeeld, en zo moeten proberen te helpen om regio's te stabiliseren. Dat is immers van belang.

U heeft me ook gevraagd wat we voor de rest nog gaan doen in België om dit aan te pakken, en wat we gaan doen om dit te veranderen. Ik heb gesproken over het buitenlands, het Europees en het internationaal beleid, maar daarnaast moeten we ook kijken wat we kunnen doen. Ik kan enkel maar benadrukken dat het Europese asiel- en migratiepact er zo snel mogelijk moet komen. We moeten immers vermijden dat mensen van het kastje naar de muur worden gestuurd. De beelden die we gezien hebben van Ceuta zijn verschrikkelijk. Dat heeft ons alleen maar duidelijk gemaakt dat we voor problematische situaties komen te staan als we onze buitenlandse grenzen enkel laten afhangen van de landen van herkomst.

Voor ons zijn een duidelijke grensbewaking, controle en screening van personen van groot belang, evenals het op een humane en correcte manier aanpakken ervan. Daaraan moeten we werken. Daar zal ik het bij houden, want ik heb gemerkt dat de voorzitter mij streng maar rechtvaardig heeft aangekeken opdat ik zou afronden.

03.03 Yoleen Van Camp (N-VA): Mijnheer de staatssecretaris, in tegenstelling tot de vorige vraag heeft u deze wel beantwoord. U blijft dezelfde riedel afsteken. U blijft hopen op Europa en hopen op het pact, zoals u het letterlijk zegt. Maar dat loopt steeds weer vertraging op. Later in de agenda komen hierover ook nog een aantal vragen.

De cijfers van de instroom van het CGVS van de maand april 2021 zijn net gepubliceerd. Daaruit blijkt dat de beschermingsgraad nog verder gedaald is. Dat wil dus zeggen dat slechts 32 % van de asielzoekers die hier beweren vluchteling te zijn of recht te hebben op de subsidiaire beschermingsstatus, daar ook effectief aan voldoen, terwijl bijna 70 % dat niet doet. U zegt dat we niet iedereen kunnen opvangen. Dan wordt het toch wel eens tijd dat u iets doet aan dat cijfer, dat sinds deze en de vorige regering in vrije val is. Dat is een groot verschil met de regeerperiode waarin wij mee voor dit beleid verantwoordelijk waren.

In deze commissie hebben we u al verschillende keren proberen duidelijk te maken dat de concepten waar u naar verwijst uitgeteerd zijn en niet zullen werken.

U wil duidelijk niet naar onze waarschuwingen luisteren en ik vrees dat de praktijk zal uitwijzen dat dit beleid faalt. Als u de cijfers van bijvoorbeeld vorige maand ziet, dan zal u uiteindelijk toch moeten vaststellen dat u tevergeefs hoopt op een Europese oplossing. Hopelijk zal er op dat ogenblik nog genoeg tijd zijn om bij te sturen.

De **voorzitter**: De staatssecretaris wil nog even reageren, maar we gaan niet te veel pingpong spelen.

03.04 Staatssecretaris Sammy Mahdi: Mevrouw de voorzitter, ik vind dat op zich een leuk spel, maar we gaan dat inderdaad niet doen.

Mevrouw Van Camp, u zei dat de cijfers tijdens deze legislatuur en de vorige in vrije val waren, maar dat dit niet het geval was toen de N-VA in de regering zat. Zo heb ik het althans begrepen. Tijdens de vorige legislatuur maakte de N-VA nochtans wel deel uit van de meerderheid.

03.05 Yoleen Van Camp (N-VA): Voor alle duidelijkheid, ik had het in het bijzonder over de regering in lopende zaken.

03.06 Staatssecretaris Sammy Mahdi: Goed, dan ben ik mee.

03.07 Yoleen Van Camp (N-VA): Ik wil duidelijk aangeven dat u niet verantwoordelijk bent voor het beleid in die periode van lopende zaken.

03.08 Staatssecretaris **Sammy Mahdi**: Dat is correct.

We kennen de cijfers met betrekking tot de mensen die in 2015 asiel hebben aangevraagd allemaal, het ging toen om 48.000 personen. Op dat moment kon de regering daar gewoon niets aan doen. Ik zal wel de laatste zijn om te zeggen dat het de schuld van Theo Francken was dat er 48.000 mensen asiel hebben aangevraagd. Dat had immers alles te maken met de geopolitieke situatie. Daarom zijn de kijk op de geopolitieke realiteit en de aanpak van ons buitenlands beleid belangrijk. Dat geldt ook voor de Europese kijk op de zaak want we hebben nood aan een integrale aanpak, anders komen we er niet. Dat wou ik toch nog even benadrukken.

03.09 **Yoleen Van Camp** (N-VA): Ik heb al gezegd dat u uiteraard niet verantwoordelijk was voor het beleid in lopende zaken. Ik verwees trouwens niet zozeer naar de instroomcijfers, die ondertussen weer dramatische proporties beginnen aan te nemen. U heeft heel duidelijk en correct aangegeven dat dit in 2014 en 2015 andere oorzaken had.

Ik had het echter vooral over de beschermingsgraad. In de periode van 2015 tot 2018 lag die vaak hoger dan 50 %, in 2016 ging het zelfs om 58 %. Onder uw beleid is die beschermingsgraad echter in vrije val. Dat betekent dat hier niet de juiste mensen aangetrokken worden. Met deze vraag wou ik juist dat probleem schetsen. U hebt terecht gezegd dat we niet iedereen kunnen helpen, maar u biedt ook geen oplossing terwijl de cijfers stijgen. Er zijn te veel mensen die beweren nood te hebben aan bescherming terwijl dat helemaal niet het geval is. Ondertussen gaat het om bijna 70 % van de aanvragen. Met deze vraag wou ik daarop wijzen, maar ik heb niet de indruk dat de boodschap aangekomen is. Ik vrees dat de feiten en de cijfers dit duidelijk zullen maken. Hopelijk stuurt u uw beleid dan bij.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

04 Questions jointes de

- **Hervé Rigot à Sammy Mahdi (Asile, Migration et Loterie Nationale)** sur "Les visites de contrôle dans les centres d'accueil pour étrangers" (55017098C)

- **Eva Platteau à Sammy Mahdi (Asile, Migration et Loterie Nationale)** sur "Le bien-être psychique dans les centres d'accueil pour demandeurs d'asile pendant la pandémie" (55017381C)

04 Samengevoegde vragen van

- **Hervé Rigot aan Sammy Mahdi (Asiel, Migratie en Nationale Loterij)** over "De controlebezoeken in de opvangcentra voor vreemdelingen" (55017098C)

- **Eva Platteau aan Sammy Mahdi (Asiel, Migratie en Nationale Loterij)** over "Psychisch welzijn in de opvangcentra voor asielzoekers tijdens de pandemie" (55017381C)

04.01 **Hervé Rigot (PS)**: *Monsieur le secrétaire d'État, j'ai été fort surpris, alors que j'introduisais récemment une demande de visite d'un centre d'accueil pour étrangers, de me voir opposer un refus motivé par la situation sanitaire.*

En effet, si on pouvait aisément comprendre que les mesures anti-covid justifiaient largement d'éviter au maximum les contacts avec l'extérieur pour les centres – qu'ils soient ouverts ou fermés, il me semble étonnant qu'au bout d'un an, la situation sanitaire justifie encore de maintenir une interdiction stricte de visites dans les infrastructures de notre politique d'asile et de migration. Ceci d'autant plus que les mesures à l'égard du grand public vont plutôt dans le sens d'un assouplissement dans le courant du mois de mai.

Toujours est-il que, de facto, cela fait maintenant plus d'un an que les divers centres ne font plus l'objet d'un contrôle externe, à tout le moins par le biais de visites de parlementaires, si la raison qui m'a été opposée est appliquée de manière uniforme.

Me confirmez-vous que les visites dans les centres fermés ou ouverts restent aujourd'hui interdites en raison de la crise sanitaire?

Au bout d'un an de crise, ne pensez-vous pas qu'un protocole particulier aurait déjà dû être mis en place pour permettre de rétablir le contrôle externe que représentent ces visites?

Ce refus de visite est-il limité aux parlementaires ou s'applique-t-il aussi aux organisations généralement

reconnues comme compétentes pour effectuer de telles visites de contrôle, en particulier dans les centres fermés?

Une modification de l'attitude à l'égard des visites est-elle envisagée et si oui, dans quel délai? À défaut d'un retour aux procédures normales, un protocole particulier tenant compte des exigences sanitaires est-il envisagé? Si oui, dans quel délai et sinon, pourquoi?

04.02 Eva Platteau (Ecolo-Groen): Mijnheer de staatssecretaris, ik verwijs naar de tekst van mijn vraag zoals ingediend.

De Coronacrisis heeft een grote impact op ons allemaal, maar treft ons niet allen gelijk. Het virus maakt nog meer infecties in situaties waar mensen dicht op elkaar zijn of wonen, denk maar aan rusthuizen en gevangenissen, en ook aan collectieve opvangcentra voor asielzoekers.

Fedasil heeft steeds maatregelen genomen voor preventie en hygiëne, zowel voor de bewoners als voor het personeel om de verspreiding van het Covid19-virus tegen te gaan. Alle niet noodzakelijke activiteiten werden geschrapt. De circulatie en bijeenkomsten in de centra werden beperkt, net zoals het aantal externe bezoekers.

Bij uitbraken zijn er ook een aantal centra in preventieve lockdown gegaan. Bewoners die positief testten, verblijven verplicht in isolatie en voor de risicocontacten geldt de quarantaine, wat in de praktijk vaak neerkomt op het zoveel mogelijk in de eigen kamer blijven.

Deze hygiëne- en preventiemaatregelen zijn terecht, gezien de sanitaire toestand. Op de website van Fedasil lees ik dat "door deze maatregelen de medische situatie in de 81 collectieve opvangcentra voor asielzoekers in ons land het voorbije jaar onder controle gebleven zijn en dat er slechts een beperkt aantal personen in het opvangnetwerk ziek geworden zijn als gevolg van besmetting met het coronavirus.

Niettemin gaan de corona-maatregelen ook gepaard met een sterke mentale belasting voor de bewoners van de asielcentra. Zeker gezien het feit dat de situatie al lang duurt. De open opvangcentra zijn door het wegvallen van activiteiten (met buurtbewoners en vrijwilligers) en het stilliggen van het sociale leven buiten het opvangcentra, feitelijk 'gesloten' centra geworden. Er lijkt weinig ontspanning en zinvolle taakbesteding over gebleven te zijn voor de bewoners.

1) Welke maatregelen zijn genomen met betrekking tot het welbevinden van de bewoners tijdens deze pandemie? Is er voldoende psychologische begeleiding voorhanden in de centra? Is er een toename van de mentale klachten van bewoners?

2) Welke andere maatregelen worden er genomen om de leefbaarheid in opvangcentra te bevorderen tijdens deze pandemie?

3) Heeft u al zicht op wanneer de bewoners en het personeel van de opvangcentra gevaccineerd zullen worden?

4) Vanaf wanneer zullen de buurtinitiatieven terug kunnen worden opgestart?

5) Momenteel zou aan ons, Kamerleden, de toegang tot de centra worden geweigerd vanwege Covid-19. Klopt dit? Het is nochtans belangrijk dat we het recht om te controleren kunnen blijven uitvoeren, ook door middel van plaatsbezoeken. Hoe ziet u dat?

04.03 Sammy Mahdi, secrétaire d'État: Madame la présidente, monsieur Rigot, dans le contexte sanitaire actuel, Fedasil n'autorise pas les visites externes dans les centres d'accueil à l'exception de celles indispensables au fonctionnement des centres. Un protocole ne pourra pas être mis en place avant le début de la campagne de vaccination car sans vaccination, chaque visite représente un risque sanitaire supplémentaire. Or il importe de limiter les risques sanitaires dans nos centres d'accueil. Un travail remarquable est accompli pour éviter la propagation du covid-19 dans les centres, et il doit se poursuivre.

Sinds deze week zijn wij kunnen starten met het vaccineren. Momenteel betreft het nog maar enkele centra, maar de vaccinatie van de bewoners in de opvangcentra zal de komende weken gezamenlijk met die van de brede bevolking verder worden uitgevoerd.

En fonction de la réussite de cette campagne et du taux de vaccination dans le réseau, l'Agence assouplira certaines mesures. Parmi ces assouplissements figure la possibilité d'autoriser à nouveau les visites externes.

D'autres secteurs ont procédé de la même manière, comme par exemple les maisons de repos. Les visites de centres fermés réservées aux parlementaires sont toujours autorisées à condition de respecter les mesures de précaution nécessaires, comme le port d'un masque buccal et le maintien d'une distance suffisante. Durant la période du 26 mars 2020 au 12 juin 2020, il était interdit d'accéder aux ailes. Cependant, le centre pouvait être visité. Les institutions qui disposent d'un droit de visite ne sont pas soumises à l'interdiction de visite des centres fermés.

Je tiens également à préciser que le contexte des centres fermés est très différent de celui des centres ouverts. Dans les centres fermés, nous avons réduit la capacité afin d'assurer des places d'isolement nécessaires et de garantir autant que possible les mesures de distance. Des places d'isolement ont également été prévues dans les centres ouverts. Cependant, l'occupation ne pourrait pas être réduite de la même manière car les résidents souhaitent et ont le droit à des échanges. Afin d'éviter au maximum les infections dans les centres ouverts, il me semble légitime d'attendre l'avancement de la campagne de vaccination pour autoriser à nouveau les visites extérieures non essentielles.

De bezorgdheid van mevrouw Platteau deel ik ook wel. De bewoners van de opvangcentra moeten terecht de covidmaatregelen volgen, maar er is zeker ook wel een impact op hun mentale welzijn en die mag niet worden onderschat. Consultaties met psychologen via videogesprek werden mogelijk gemaakt om de continuïteit van de therapie te garanderen of om nieuwe therapieën op te starten. Voorlopig stellen we geen toename vast van het aantal bewoners in psychotherapie, maar we volgen dit zeker verder nauwgezet op. Na een lockdown van een opvangcentrum wegens een grote uitbraak van covid worden groeps gesprekken aangeboden aan bewoners die daar nood aan hebben.

Mentaal welzijn is voor ons allemaal van belang. We merken allemaal wel de impact van de covidmaatregelen op ons mentaal welzijn. We moeten daar ook in onze asielcentra aandachtig voor blijven. Waar mogelijk worden extra maatregelen genomen om bewoners de mogelijkheid te geven om zich op een veilige manier te kunnen ontspannen, zoals wifi in de centra in lockdown of in de isolatiezones. Daarnaast zullen buitenactiviteiten voor volwassenen in een kleine groep vanaf 8 juni weer georganiseerd kunnen worden, conform het buitenplan van de regering. Verder zijn de regels buiten de centra dezelfde als de maatregelen die voor de hele Belgische bevolking gelden. Afhankelijk van het succes van de vaccinatiecampagne en de vaccinatiegraad in het netwerk zal het agentschap bekijken of bepaalde maatregelen versoepeld kunnen worden, waaronder de mogelijkheid om opnieuw externe bezoeken toe te staan. Andere sectoren zijn op dezelfde te werk gegaan. Hopelijk kunnen we ook daar snel vooruitgang boeken en zijn we allemaal van covid af. Dan kunnen er nieuwe vragen gesteld worden die niets met covid te maken hebben.

04.04 Hervé Rigot (PS): Monsieur le secrétaire d'État, je dois vous avouer que je suis plus que surpris par votre réponse relative aux visites dites indispensables parce que (...) le travail d'un député et le contrôle parlementaire est indispensable à la démocratie et au respect de celle-ci. J'aimerais dès lors entendre ce qu'est une visite indispensable et (...) Un contrôle externe de l'Agence dans un centre privé est-il considéré comme une visite indispensable?

Au-delà de cela, si j'entends bien que le virus peut être amené dans le centre par des visites extérieures, je vous rappelle aussi que du personnel entre et sort des centres d'accueil de même que les résidents, fort heureusement pour le bien-être mental.

Monsieur le secrétaire d'État, je ne comprends pas. J'aimerais dès lors que vous nous communiquiez un *timing*. Au vu de la situation dans certains centres dont le centre de Jalhay, pour moi, le contrôle parlementaire doit s'effectuer. J'ose espérer que vous considérez que les parlementaires savent aussi quelles sont les mesures sanitaires qu'ils doivent respecter lorsqu'ils visitent une structure d'accueil. J'insiste pour que ce soit changé et pris en considération.

04.05 Eva Platteau (Ecolo-Groen): Mijnheer de staatssecretaris, de vaccinatiecampagne is gestart en dat is heel goed nieuws. Daardoor kan ook daar het normale leven binnenkort weer beginnen. Bepaalde activiteiten waaraan ook vrijwilligers kunnen deelnemen, kunnen dan opnieuw worden opgestart. Ik verwees in mijn vraag al naar de burgerinitiatieven.

Wat de psychologische begeleiding betreft, hebt u gezegd dat u videogesprekken met de psychologen hebt opgestart. Daarnet ging het over de nieuwe aanwervingen die u plant in uw domein. Het is misschien goed

om ook psychologen aan te werven. Voor het mentale welzijn van heel wat bewoners van opvanginitiatieven is het immers heel belangrijk dat zij tijdens hun procedure psychologisch kunnen worden ondersteund.

Ik sluit mij volledig aan bij wat de heer Rigot zegt over de controlebezoeken door het Parlement. Ik denk dat we dat echt als essentiële bezoeken kunnen beschouwen. Die zouden eigenlijk moeten worden toegestaan, ook tijdens deze pandemie.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

05 Vraag van Yoleen Van Camp aan Sammy Mahdi (Asiel, Migratie en Nationale Loterij) over "De visumaanvragen voor studenten uit Kameroen" (55017189C)

05 Question de Yoleen Van Camp à Sammy Mahdi (Asile, Migration et Loterie Nationale) sur "Les demandes de visas pour les étudiants camerounais" (55017189C)

05.01 Yoleen Van Camp (N-VA): Mevrouw de voorzitster, mijnheer de staatssecretaris, de tekst van mijn vraag mag, zoals ingediend, worden overgenomen in het Integraal Verslag.

In het jaarverslag van de Federale ombudsman kunnen we lezen dat zij de overheid oproepen om het proces van de behandeling van de visumaanvragen voor studenten uit Kameroen te verbeteren.

Het is een gekend probleem, waarover ik ook al vragen stelde aan uw voorganger, minister De Block. Om de fraude met deze visa beter aan te pakken, werd er al een screeningcentrum opgericht in Kameroen. Toch gaf DVZ vorig jaar aan geen grip te krijgen op de problematiek. Als men een aanvraag negatief beoordeelt, ziet men zich vaak geconfronteerd met een gunstige beslissing in beroep bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen.

Welke maatregelen plant u om de problematiek aan te pakken?

05.02 Staatssecretaris Sammy Mahdi: Het probleem dat wordt aangekaart in het jaarverslag van de federale ombudsman in verband met de aanvragen voor studentenverblijf bij de diplomatieke post in Kameroen heeft betrekking op het feit dat tijdens het studentenseizoen op korte tijd en met beperkte middelen een groot aantal aanvragen moet worden verwerkt. Daarnaast bestaat er al weinig manoeuvreerruimte voor de Dienst Vreemdelingenzaken wanneer een dossier volledig is en aan alle wettelijke voorwaarden voldoet. Slechts in het geval van fraude kan een aanvraag worden geweigerd.

Er werden al verschillende maatregelen genomen om de aanvragen voor studentenvisa voor het academiejaar 2021-2022 bij de post in Yaoundé vlot te laten verlopen. Ten eerste, er was reeds overleg met de FOD Buitenlandse Zaken. Indien het nodig zou blijken, zal een extra consult naar Yaoundé worden gestuurd om het team op de ambassade te versterken tijdens de piek van aanvragen.

Ten tweede, de Dienst Vreemdelingenzaken gaf in april twee weken opleiding aan het team van de diplomatieke post in Yaoundé. De aanvragen voor studentenverblijf waren daar een belangrijk thema.

Ten derde, de procedure werd zo goed mogelijk geoptimaliseerd, onder andere door opleiding en verdere afstemming met het Institut Français de Cameroun (IFC), dat onder meer een advies geeft over de authenticiteit van de voorgelegde documenten. De waarachtigheid van die documenten achterhalen is immers belangrijk. Het instituut heeft een heel belangrijke taak in het tegengaan van fraude. Zo gaf het IFC in 2020 voor 431 dossiers in zijn advies mee dat er vermoedens waren van fraude met documenten.

Ten vierde, recent werd ook de onderwijswereld door de Dienst Vreemdelingenzaken bewustgemaakt van de mogelijke misbruiken van inschrijvingen door buitenlandse studenten. U weet allicht ook dat een van de pijlers van mijn beleidsnota het tegengaan van misbruiken is. Ik vind dat bijzonder belangrijk en zal aan dat aspect steeds veel aandacht blijven besteden. Het verheugt me dan ook dat we op dat vlak al enige stappen hebben gezet.

De Dienst Vreemdelingenzaken kan in het geval van fraude en misbruik van procedure een weigeringsbeslissing nemen en houdt bij de motivering van dergelijke weigeringen rekening met de rechtspraak van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen. Eenmaal de studenten in België zijn, volgt de Dienst Vreemdelingenzaken de dossiers van nabij op zodat in geval van misbruik kan worden ingegrepen en

ook het bevel kan worden gegeven om het grondgebied te verlaten.

In 2020 werden er 177 bevelen afgeleverd, een verdrievoudiging van de 57 bevelen in 2019. In 2018 waren het er 61, in 2017 33 en in 2016 53. Er is dus sprake van een groot verschil. We zullen dit verder blijven opvolgen en, indien nodig, extra maatregelen nemen om misbruik tegen te gaan.

05.03 Yoleen Van Camp (N-VA): Bedankt voor uw antwoord.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

06 Question de Philippe Goffin à Sammy Mahdi (Asile, Migration et Loterie Nationale) sur "La problématique des transmigrants" (55017280C)

06 Vraag van Philippe Goffin aan Sammy Mahdi (Asiel, Migratie en Nationale Loterij) over "De problematiek van de transmigranten" (55017280C)

06.01 Philippe Goffin (MR): Monsieur le secrétaire d'État, j'aborderai la question des personnes se trouvant sur notre territoire et qui le traversent dans le cadre d'une transmigration. Nous appellerons ainsi ce phénomène, pour simplifier notre approche et bien en comprendre le concept. Sous cet angle, la Belgique est un simple lieu de transit. Des personnes sont régulièrement déposées près des parkings d'autoroute, voire sur des talus, dans l'espoir de pouvoir monter dans un camion.

Ainsi, ma commune de Crisnée est voisine de celle de Fexhe-le-Haut-Clocher, où s'est établi un mini-campement. Je vois mon ami Hervé Rigot, qui connaît bien ce problème dans sa ville de Waremmes, à quinze kilomètres de Liège et à dix kilomètres de Tongres. Ce phénomène pose évidemment plusieurs questions, tant sanitaires que sécuritaires.

J'ai eu l'occasion d'interroger votre collègue de l'Intérieur, qui a pu m'apporter quelques réponses, mais qui m'a aiguillé vers vous pour des informations complémentaires.

Monsieur le secrétaire d'État, quelles sont les structures étatiques prévues pour accueillir ces personnes dans de meilleures conditions que celles offertes par un talus d'autoroute?

Mme la ministre de l'Intérieur a évoqué les *outreach teams* de FEDASIL, rencontrant les transmigrants afin de les informer quant aux procédures adéquates qui leur sont proposées. Quel est le rôle exact de ces équipes? Comment s'organisent leurs rencontres avec les transmigrants? Quels sont les moyens mis à disposition de ces équipes?

Quels sont les moyens financiers, administratifs, juridiques et humains mis à disposition des autorités locales pour encadrer ce phénomène? En effet, les mandataires locaux se retrouvent en première ligne dans de telles circonstances. Plus généralement, envisagez-vous des réformes particulières dans ce dossier de la transmigration, qui constitue une réalité quotidienne dans notre beau pays?

06.02 Sammy Mahdi, secrétaire d'État: Monsieur Goffin, je suis content de vous voir enfin, car au début de votre intervention, nous vous entendions sans vous voir! Cela nous a procuré une sorte de sentiment divin, comme si vous étiez le bon Dieu que nous entendions sans qu'il soit vu.

06.03 Philippe Goffin (MR): Monsieur le secrétaire d'État, vous devez savoir que c'est la magie de la radio! J'en ai fait pendant des années. La radio s'écoute, mais ne se regarde pas!

06.04 Sammy Mahdi, secrétaire d'État: En tout cas, vous avez une très belle voix!

J'en viens à votre question. Les migrants en transit sont des personnes en séjour irrégulier. En tant que secrétaire d'État, je ne détiens pas la compétence pour accueillir des gens vivant une telle situation. Pourtant, je suis informé d'initiatives prises par la société civile, avec le soutien d'autres niveaux de pouvoir – notamment à l'échelon local. S'il ne m'appartient évidemment pas de déterminer quels sont les moyens disponibles, cet accueil correspond avec la compétence prévoyant de recevoir des personnes sans abri et de garantir une vie digne à chaque personne.

Comme je l'ai déjà indiqué à plusieurs reprises dans cette commission, il me paraît crucial que les migrants

en transit soient correctement informés sur les possibilités d'asile, de retour, etc.

Avec cet objectif en tête, on va donc élargir l'équipe Reach Out de FEDASIL que j'ai déjà mentionnée à plusieurs reprises dans cette commission. Cette équipe est importante pour faire la différence. Juste délivrer un papier à quelqu'un en transit n'est pas toujours la meilleure façon de l'informer. L'équipe Reach Out effectue quand même un travail important au début de la chaîne. D'autres mesures ont été mises en place déjà depuis bien plus longtemps mais avoir une telle équipe fait quand même une différence pour la première information qui doit être donnée.

Elle a de bons contacts avec les initiatives existant à Bruxelles pour pouvoir atteindre le plus de personnes possible. En ce moment, il y a donc une équipe de deux personnes et d'un coordinateur. Les sélections sont en cours pour renforcer l'équipe. Le but est d'avoir, à court terme, une équipe disponible pour la côte belge, où l'on connaît la même problématique, et une autre équipe, qui sera active en Wallonie. Sur le long terme, il doit y avoir au total quatorze personnes actives disponibles pour le projet Reach Out dans toute la Belgique.

En plus de l'élargissement de cette équipe, on a relancé le groupe de travail sur la migration en transit au sein du COTER. On travaille avec la police et avec le parquet. On discute de la situation actuelle et on examine comment faciliter le processus de la police, de l'Office des étrangers mais aussi du parquet dans la lutte contre le trafic des êtres humains qui malheureusement ne cesse de se professionnaliser. Quand on voit les images du bateau transportant 50 personnes à Coxyde dont 44 d'origine vietnamienne et 5 d'origine irakienne, cela nous montre bien que la lutte contre le trafic des êtres humains doit être renforcée. J'espère que sur ce point, avec les autres ministres compétents, nous pourrions faire le nécessaire parce que ce sont des images atroces que l'on doit combattre à tout prix.

06.05 Philippe Goffin (MR): Monsieur le secrétaire d'État, je vous remercie pour votre réponse. Vous comprendrez forcément que je reste sur ma faim. Vous n'en pouvez rien si la structure de l'État est ce qu'elle est mais une fois de plus, on nous renvoie vers (...). Je pense qu'il serait utile, et c'est bien qu'il y ait des groupes de travail notamment sur la problématique de (...), de donner un rendez-vous. On va catalyser les différentes compétences, les différentes envies et les différents besoins. En effet, cette réalité des personnes qui dorment à l'extérieur, même si je sais que c'est du sans-abrisme, nous touche tous.

Je vous invite à venir dans ma commune pour (...) À Waremmé, vous verrez d'autres expériences aussi. Mais (...) heureusement en bord d'autoroute au quotidien. On ne peut continuer longtemps à faire comme si cette problématique n'existait pas, à regarder ailleurs et se dire que cette matière relève d'une autre compétence. Ce n'est pas votre cas, je m'empresse de le dire. Vraiment, j'insiste pour que l'on puisse, à un moment donné, avoir un débat ouvert, clair et sans tabou sur cette question qui est une réalité quotidienne.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitster**: Er zijn technische problemen hier in de zaal, waardoor het geluid thuis soms onderbroken wordt. Ik denk dat dit voor het verslag en de vertaling heel storend is. Er wordt technische ondersteuning gevraagd, maar ik stel voor dat we ondertussen verder gaan met de vragen.

07 Vraag van Theo Francken aan Sammy Mahdi (Asiel, Migratie en Nationale Loterij) over "Het masterplan Gesloten centra voor illegalen" (55017297C)

07 Question de Theo Francken à Sammy Mahdi (Asile, Migration et Loterie Nationale) sur "Le masterplan Centres fermés pour les personnes en séjour illégal" (55017297C)

07.01 Theo Francken (N-VA): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, ik zou u graag willen ondervragen. De vorige vraag ging over het extra personeel en de extra budgetten die op zich goed zitten.

Een tweede punt is het masterplan Gesloten centra, waarover ik u al heb ondervraagd. Er was tussen u en de heer Michel aanvankelijk niet echt sprake van overeenstemming ter zake. Het was mij alleszins niet helemaal duidelijk wat nu juist de bedoeling was, vooral qua timing voor de opening. U hebt toen geantwoord dat u zou proberen duidelijkheid te krijgen en dat u met de heer Michel contact zou opnemen. De heer Van Langenhove heeft u daarover ondervraagd tijdens de plenaire vergadering. U zou proberen de timing kort te houden, zodat de centra open zouden kunnen gaan voor het einde van de huidige legislatuur.

Ik heb daarvan niet zo heel veel meer vernomen. U werkt daar samen met de heer Michel aan.

Ik had vorige week een vraag, maar ik ben toen door omstandigheden niet in de commissie kunnen geraken. Ik heb ze moeten omzetten in een schriftelijke vraag.

Hoe ver staat het met het masterplan? Werd het al goedgekeurd door de regering? Ik meen van niet, want ik houd de agenda en de beslissingen nogal goed in de gaten.

Komen er extra plaatsen of niet? Hoe zit het met centrum in Zandvliet en dat in Charleroi? Komt er een klein centrum in Steenokkerzeel voor gevangenen bij uithalingen waar vooralsnog de parking voor het personeel is, zoals werd aangekondigd?

Daarover kreeg ik graag meer toelichting.

07.02 Staatssecretaris **Sammy Mahdi**: Mijnheer Francken, ik dank u voor uw vraag.

Mijn diensten hebben de voorbije maanden hard gewerkt aan het in kaart brengen van een en ander met de nodige cijfers en aan de optimalisering van het plan, waarover al een aantal vragen werden gesteld. Zij hebben dus niet stilgezeten. Het debat moet vooral worden gerationaliseerd, indien wij vooruitgang willen boeken.

De verschillende infrastructurele noden werden in kaart gebracht. Er werden ook gesprekken gevoerd met de partners die betrokken zijn bij de uitvoering van het plan.

Dat een en ander tijd vraagt, geef ik grif toe. Wij gaan niet over een nacht ijs. De bedoeling is om ter zake vooruitgang te boeken, liefst van al zonder al te veel discussie. Wij moeten het dossier vooral rationeel bekijken. Wij moeten bekijken welke capaciteit wij nodig hebben, hoe wij zo snel mogelijk daaraan geraken en hoe wij ondanks de soms Belgische karkastoestanden sneller kunnen gaan dan wat initieel door sommigen is vooropgesteld.

Het plan moet uiteraard eerst in de regering worden besproken, zoals u terecht opmerkte. Ik hoef u niet uit te leggen hoe dat gaat. Zoiets moet eerst op regeringsniveau goed worden besproken. Ik kan op dit moment, vooraleer wij het dossier op regeringsniveau op de juiste manier hebben besproken, uiteraard geen details vrijgeven.

Ik ben in elk geval heel tevreden met het voorbereidende werk van de diensten en ik denk dat dat zal bijdragen tot een betere realisatie en een beter dossier, dat daarna in de regering zal worden besproken. Eens dat is gebeurd, kom ik ermee terug naar het Parlement.

07.03 **Theo Francken** (N-VA): Mijnheer de staatssecretaris, er zit toch wat vertraging op. U bent begonnen in september. Ik had van de heer Michel en van uzelf begrepen dat het uw bedoeling was om tegen eind januari het masterplan door de regering goedgekeurd te zien. Het is nu eind mei. Ik maak uit uw woorden op dat er nog geen akkoord is met uw goede collega's aan de linkerzijde.

Ik vond het vreemd te lezen dat uw extra budgetten ook moeten dienen voor de vrijwillige terugkeerbegeleiding en voor een aantal desiderata van onder andere Groen en Ecolo. Het masterplan slaat op de gesloten centra. Dat is de wat hardere aanpak. Steek dat dan in één pakket, maar neen, wat is er gebeurd? Er is een politiek akkoord over de verdeling van het geld voor de vrijwillige terugkeer, de coaches en alles wat u daarrond wil doen. Overigens moeten we het effect daarvan nog afwachten, maar het masterplan blijft achterwege. Ik hoop dat het uitstel geen afstel is en dat iedereen in de regering de realisatie van een pak bijkomende plaatsen in de gesloten centra steunt.

We zullen zien, het masterplan komt eraan. We wachten nu toch al een aantal maanden. Er is dus heel wat vertraging, wat mij doet vrezen dat u de opening in mei 2024, als er verkiezingen zijn, niet zult halen. Elke maand later wil zeggen een maand meer vertraging en de timing is al heel strak. Dat stemt mij niet optimistisch en ik denk dat het inderdaad, zoals de heer Michel heeft gezegd, pas 2025 zal zijn, als er al een akkoord kan worden bereikt.

De **voorzitster**: Ik zal het incident sluiten. We zullen geen pingpong meer spelen.

07.04 Staatssecretaris **Sammy Mahdi**: Mevrouw de voorzitter, ik wil gewoon aangeven...

De **voorzitter**: Neen, er staan nog heel wat andere vragen aan de agenda.

07.05 Staatssecretaris **Sammy Mahdi**: Ik zal dan straks onder vier ogen beklemtonen dat de terugkeerbegeleiders zowel bij de DVZ als bij Fedasil werken en dat het niet enkel om vrijwillige terugkeer gaat.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

08 **Vraag van Theo Francken aan Sammy Mahdi (Asiel, Migratie en Nationale Loterij) over "De terugkeer van criminele illegalen vanuit de gevangenis naar het thuisland" (55017299C)**

08 **Question de Theo Francken à Sammy Mahdi (Asile, Migration et Loterie Nationale) sur "Le retour de criminels en séjour illégal de la prison vers leur pays d'origine" (55017299C)**

08.01 **Theo Francken (N-VA)**: Mijnheer de staatssecretaris, wat is de laatste stand van zaken? Wat zijn de cijfers voor terugkeer uit de gevangenis? Loopt dat goed? Wat loopt er goed en wat niet? Graag een evaluatie. Hoe ziet u dat? Wat bent u op dat vlak van plan? Hebt u al samengezeten met de heer Van Quickenborne en de mensen van het gevangeniswezen om dat op hoog niveau te houden? U weet dat dit één van mijn speerpunten was. Ik denk dat mevrouw De Block de administratie de instructie heeft gegeven dat de terugkeercijfers allemaal wat mochten dalen, behalve van de criminelen, die moesten hoog blijven. Natuurlijk zien we daar op toe vanuit de N-VA, omdat we daar zelf heel hard aan hadden gewerkt. Ik neem aan dat dit ook uw bedoeling is. Graag wat meer toelichting.

08.02 Staatssecretaris **Sammy Mahdi**: Mijnheer Francken, dank u voor de vraag. U stelt daarin dat de terugkeer van criminele illegalen uit de gevangenis blijft doorlopen, maar enkel vrijwillig. Dat is niet zo, de gedwongen terugkeer ligt niet stil. Wellicht hebt u in onze communicatie gelezen dat in 2020 zowat 1.156 gedetineerden werden verwijderd. In het coronavrije jaar 2019 waren dat er 1.469. Dat ligt ongeveer op dezelfde lijn en hopelijk zal dat de komende jaren meer zijn. Hoe we dat zullen doen, zal ik meteen verduidelijken.

Hoe ik denk dit op te lossen? Indien u daarmee bedoelt hoe we de verwijdercijfers van de gedetineerden kunnen verhogen, lijkt het me dat zodra de coronapandemie onder controle is, de landen van herkomst geen belemmerende maatregelen meer opleggen en de luchtvaartsector zich hersteld heeft – op al deze zaken hebben we helaas zeer weinig impact – de verwijderingen terug kunnen verlopen zoals voorheen. Bijgevolg zullen de cijfers dan ook hoger zijn. Daar moeten we in ieder geval voor zorgen. Tot mijn frustratie moet ik wel vaststellen dat een aantal landen van herkomst de medische noodtoestand inroept om verschillende redenen, waardoor ze terugkeer niet altijd even gemakkelijk maken. Dat is betreurenswaardig. We kunnen alleen maar het belang benadrukken van sterke terugkeerakkoorden die op Europees niveau moeten worden gesloten. 27 keer met landen van herkomst onderhandelen, dat is ons 27 keer pijn doen op Europees niveau.

Ondertussen verzetten mijn diensten wel hemel en aarde om, gezien de huidige beperkingen, toch maximaal ex-gedetineerden te verwijderen.

Gezien de gereduceerde capaciteit van de gesloten centra zal ik prioriteit blijven geven aan de overnames van gedetineerden die niet rechtstreeks vanuit de gevangenis kunnen worden verwijderd. Dat is het profiel waaraan we prioriteit geven.

Ik zet ook volop in op terugkeerbegeleiders om de gedetineerden rechtstreeks, vanuit de gevangenis, te begeleiden naar terugkeer. Binnenkort starten we ook met een procedure om extra terugkeerbegeleiders aan te werven, om daarop nog meer de nadruk te kunnen leggen in het kader van het groot aanklappend beleid. Daarop zullen we dinsdag heel uitvoering ingaan. Dit zal er deel van uitmaken. We moeten mensen rechtstreeks vanuit de gevangenis veel sneller in een terugkeerproces krijgen. We moeten die cijfers hoger krijgen, covid of niet.

08.03 **Theo Francken (N-VA)**: Mijnheer de staatssecretaris, ik herinner mij wat mijn punt was. Dit is een gedwongen verwijdering, maar men keert vrijwillig terug omdat men zonder escorte terugkeert. Dat heet officieel wel gedwongen verwijdering, maar men stemt ermee in om terug te keren zonder daarover stennis te maken.

Op dit moment is er geen terugkeer van criminelen of gewone illegalen met een politie-escorte. Volgens mijn informatie ligt die stil. U mag mij verbeteren als dit niet zo is. Ook voor de criminelen die niet willen terugkeren, ook niet gedwongen, - zij zeggen njet, no way - is er geen oplossing. Die blijven allemaal hier, al meer dan 1,5 jaar. Dat loopt slecht. Dat ligt niet alleen aan corona. Ook met de politie en de luchthaven ligt het zeer moeilijk, verneem ik uit goede bron.

Er ligt een enorme uitdaging voor de regering om criminelen die na een celstraf uit de gevangenis vrijkomen, gedwongen – vaak willen precies de zwaarste gevallen niet terug – op het vliegtuig te krijgen en terug te sturen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

09 Vraag van Dries Van Langenhove aan Sammy Mahdi (Asiel, Migratie en Nationale Loterij) over "Het platform tegen illegale migratie" (55017341C)

09 Question de Dries Van Langenhove à Sammy Mahdi (Asile, Migration et Loterie Nationale) sur "La plate-forme contre la migration illégale" (55017341C)

09.01 Dries Van Langenhove (VB): (*geluid is verstoord*)

De **voorzitter**: Ik onderbreek u omdat we een deel van uw vraag niet horen. We vragen even feedback van de technische diensten.

Mijnheer Van Langenhove, bij alle sprekers is er al een probleem geweest, waardoor we denken dat het niet aan de individuele verbindingen ligt. Leden die van thuis uit vergaderen, kunnen gemakshalve eventueel verwijzen naar de tekst van hun ingediende vraag, maar voor de repliek ligt dat natuurlijk iets moeilijker.

09.02 Dries Van Langenhove (VB): Mevrouw de voorzitter, als de geluidsproblemen opgelost zijn, wil ik mijn vraag graag stellen.

Mijnheer de staatssecretaris, volgens de *Frankfurter Allgemeine Zeitung* houden verschillende veiligheidsdiensten er rekening mee dat de illegale immigratie wellicht opnieuw zal toenemen. Zo gaat het Oostenrijkse ministerie van Binnenlandse Zaken uit van schattingen volgens dewelke zich op dit moment in Griekenland en de Westelijke Balkan zo'n 100.000 illegale immigranten klaar houden om hun tocht richting Noordwest-Europa voort te zetten. Velen onder hen zouden niet in aanmerking komen voor een vluchtelingenstatus, zoals u wellicht zelf ook weet.

Uitgaande van die cijfers stelde de Oostenrijkse minister van Binnenlandse Zaken Nehammer dat er een duidelijk signaal richting herkomstlanden moet worden uitgezonden en dat een geloofwaardig asielbeleid enkel mogelijk is door consequente repatriëringen van degenen die niet voor asiel in aanmerking komen, de overgrote meerderheid dus.

Een dergelijk beleid, zo voegde hij er nog aan toe, begint vóór de poorten van de EU. Concreet wil hij Bosnië steunen door de opleiding van personeel, maar ook door concrete ondersteuning van chartervluchten voor de terugkeer van migranten die niet in aanmerking komen voor een of andere verblijfsstatus. Oostenrijk is weliswaar ter zake de initiatiefnemer, maar handelt niet alleen. De voornoemde steun aan Bosnië, die vanaf juni zou starten, vindt plaats in het kader van het Platform tegen illegale migratie, waaraan verschillende EU-lidstaten deelnemen, waaronder Duitsland, Denemarken, Slovenië en Tsjechië.

Mijnheer de staatssecretaris, ik krijg graag een antwoord op de volgende vragen. In welke mate is België actief betrokken bij het Platform tegen illegale migratie? Is de Belgische regering van plan om actief deel te nemen aan het aangekondigde initiatief in Bosnië?

09.03 Staatssecretaris Sammy Mahdi: Mijnheer Van Langenhove, op 22 en 23 juli 2020 heeft Oostenrijk in Wenen een ministeriële conferentie over migratievraagstukken gehouden. Aan de conferentie werd deelgenomen door vertegenwoordigers van de lidstaten van het Forum van Salzburg, Denemarken en Griekenland, alsmede van de Balkanlanden, Zwitserland en de Europese Commissie. In de Verklaring van Wenen die het resultaat is van de conferentie, wordt voorgesteld om een operationeel platform voor de oostelijke, mediterrane route op te richten. Dit platform heeft tot doel illegale migratie langs de oostelijke

Middellandse Zeeroute te bestrijden en een betere coördinatie van de maatregelen ter bestrijding van illegale migratie in de regio te bevorderen.

In eerste instantie is het de bedoeling zich te concentreren op activiteiten in verband met grensbeheer en de bestrijding van mensenhandel. Bosnië-Herzegovina is inderdaad aangeduid als een prioritair actiegebied door de deelnemende staten. België heeft momenteel geen lopende projecten in Bosnië-Herzegovina. Het is wel actief in Albanië, Kosovo, de republiek Noord-Macedonië en Servië.

Na de initiële vraag aan België, behandeld tijdens de vorige legislatuur, is er ook geen vervolgvraag of nadere informatie uit Oostenrijk gekomen. Uiteraard worden alle mogelijke initiatieven die op Europees niveau door een aantal lidstaten worden genomen, van nabij opgevolgd. We hopen dat dit mee deel kan uitmaken van een Europese oplossing. Daarnaast hopen we binnen de bestaande Europese structuren ook te werken aan de oplossingen die al veelvuldig zijn gevallen in het kader van het Europees Asiel- en Migratiepact, dat er snel moet komen. Ieder initiatief dat door een aantal landen wordt genomen om te proberen de dynamiek te versnellen en problemen te identificeren, juichen we inderdaad toe.

09.04 Dries Van Langenhove (VB): Mijnheer de staatssecretaris, bedankt voor uw antwoord. Ik hoor dat u dit toejuicht en ik hoop dat u het ook zult steunen bij de officiële instanties waar België toch nog steeds een invloedrijke rol speelt. Er wordt immers heel veel gesproken over een Europees (...) Wanneer landen zich niet beperken tot woorden maar effectief tot daden overgaan, moet het toch de bedoeling zijn dat we die op alle mogelijke manieren steunen. Dit is immers een lovenswaardig initiatief. U zei zelf dat er geconcentreerd wordt op degelijk grensbeheer en het bestrijden van mensenhandel. Wij kunnen daar een ondersteunende rol in spelen, wat we in de toekomst zeker moeten doen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

10 Samengevoegde vragen van

- Yoleen Van Camp aan Sammy Mahdi (Asiel, Migratie en Nationale Loterij) over "Het EU-migratiepact" (55017738C)

- Yoleen Van Camp aan Sammy Mahdi (Asiel, Migratie en Nationale Loterij) over "Het blijven investeren in opvang aan de buitengrenzen" (55017739C)

10 Questions jointes de

- Yoleen Van Camp à Sammy Mahdi (Asile, Migration et Loterie Nationale) sur "Le pacte sur la migration de l'Union européenne" (55017738C)

- Yoleen Van Camp à Sammy Mahdi (Asile, Migration et Loterie Nationale) sur "La poursuite de l'investissement dans l'accueil aux frontières extérieures" (55017739C)

10.01 Yoleen Van Camp (N-VA): *In antwoord op mijn vraag over dit thema in de commissie van 7 mei, stelde u het volgende: "Volgende week zal een top plaatsvinden met belangrijke herkomstlanden, Algerije, Egypte, Libië, Mali, Mauritanië, Marokko, Niger, Senegal en Tunesië. Op de agenda staat de bespreking van partnerschappen met die landen, de circulaire migratie en de problematiek van terugkeer. Dat alles wordt in een breed verhaal geplaatst om de problemen structureel te kunnen aanpakken. België zal een technische presentatie over de migratieprojecten in de betrokken landen verzorgen. Ik zal ook deelnemen aan de ministeriele vergadering, omdat ik het belangrijk vind om daar te zorgen voor betere akkoorden."*

In antwoord op een andere vraag van mij in diezelfde commissie stelde u: "Wij hebben onderhandelingen gehad met heel wat landen van herkomst. Wij hebben gesprekken gehad met Marokko, met Tunesië, met Algerije. Ik denk dat ik op een paar maanden tijd meer landen heb gezien dan in mijn hele leven daarvoor."

Mijn vragen aan u:

Welke resultaten zijn er ondertussen al geboekt in termen van concrete terugnameakkoorden?

Wat is de stand van zaken betreffende de sancties u had aangekondigd tegenover landen die weigeren mee te werken aan terugnames?

Welke gesprekken (en met wie) zijn er al allemaal geweest, zijn momenteel nog lopende of staan nog gepland?

In de commissie van 7 mei stelde ik u een vraag over de vertraging die het EU Migratiepact oploopt en ook over de situatie in Lesbos. In uw antwoord stelde u dat ook in het aankomende pact het mogelijk zal blijven om asiel aan te vragen aan de Europese buitengrenzen. Op deze manier blijft het dus interessant voor

mensen om illegaal de oversteek te blijven wagen naar dit continent. Na de EU-top van midden mei lieten de lidstaten thans optekenen dat ze een einde wilden maken aan illegale migratie. Tegelijkertijd wordt er door diezelfde EU voorgesteld om meer opvangplaatsen te voorzien zodat er na aankomst aan de buitengrenzen sneller gescreeend zou worden.

Mijn vragen aan u:

Hoe zal Europa en u als staatssecretaris dan vermijden dat mensen nog de oversteek illegaal blijven maken, er doden op zee vallen en er ongecontroleerde en ongebreidelde migratie van asielzoekers blijft, waarvan het merendeel geen nood blijkt te hebben aan bescherming?

10.02 Staatssecretaris **Sammy Mahdi**: Mevrouw de voorzitter, mevrouw Van Camp, op 10 en 11 mei 2021 nam ik inderdaad deel aan de Europese top met een aantal belangrijke herkomstlanden. Het is immers belangrijk om ook met die landen te praten en betere relaties – respectvolle relaties in beide richtingen – te ontwikkelen. We kennen allemaal het belang van de readmissieakkoorden voor de Europese Unie, en we weten dat het een win-winsituatie is als die herkomstlanden een goede relatie onderhouden met de Europese Unie. Daar komt iedereen sterker uit.

In hun conclusie stelden alle landen dat de samenwerking inzake terugkeer en re-integratie een cruciaal onderdeel vormt van het beleid om migratie te beheersen. Het niveau van de samenwerking schommelt, en met name de covidcrisis heeft helaas geen grote samenwerkingsbereidheid teweeggebracht. Een andere conclusie, die u wellicht zal interesseren, is dat zowel de Europese als de Afrikaanse landen migratie zien als een transnationaal verschijnsel dat niet volledig kan worden beheerd door afzonderlijke staten, maar waarvoor een gezamenlijke inspanning van de internationale gemeenschap nodig is.

We streven niet naar een migratiestop, wel naar een beter migratiebeheer. Migratie moet beter gecontroleerd worden, en dat vergt een holistische aanpak op basis van partnerschappen, waarin rekening wordt gehouden met de prioriteiten en behoeften van de betrokken landen. Een belangrijke gezamenlijke prioriteit van de Europese en de Afrikaanse landen is strijd voeren tegen mensensmokkel en mensenhandel door de criminele bedrijfsmodellen en netwerken aan te pakken. Dat is van het grootste belang om de levens en grondrechten van migranten te beschermen. Daarnaast is er de gezamenlijke doelstelling om de voorlichtingscampagnes te intensifiëren, bijvoorbeeld via sociale media, maar ook door de diasporagemeenschappen in bestemmingslanden erbij te betrekken. Correcte informatie over de kansen op erkenning en het leven in de Europese Unie is een fundamentele pijler om illegale migratie te voorkomen, en dus ook om de veiligheid van migranten te waarborgen.

Ten slotte wordt er binnen het Europees Asiel- en Migratiepact werk gemaakt van veilige en legale migratietrajecten. Daarbij gaat het bijvoorbeeld over circulaire migratie of studiemigratie. Die trajecten moeten op een rationelere en betere manier worden aangepakt.

Op 11 juni 2021 zal de Europese Commissie haar plannen rond *talent partnership* uit de doeken doen. Ik ben uitgenodigd door de Commissie om daar te gaan spreken, samen met de Europese collega's.

Wat de terugkeersamenwerking betreft van de landen die aanwezig waren op de conferentie kan ik het volgende overzicht meegeven. Op Europees niveau kreeg de Commissie het mandaat om een readmissieakkoord te onderhandelen met Algerije, Marokko en Tunesië. Deze onderhandelingen zijn lopende.

Op het niveau van de Benelux zijn er onderhandelingen gestart met Egypte. Nederland leidt die gesprekken. Met Mauritanië is er een MoU uit 2018. Met Marokko is er het bilaterale MoU uit 2016, waarvan de uitvoering te wensen overlaat. Er zaten een aantal elementen in die aangaven dat het helaas maar tijdelijk was en enkel toegespitst op identificatie, niet op terugkeer. Daar moeten we volgens mij echt wel verder aan werken. Er zijn ook gesprekken aangeknoopt met Tunesië om het MoU uit 2018 te amenderen. Voor Niger en Senegal staat de onderhandeling van een MoU op de planning van de Dienst Vreemdelingenzaken.

Zoals u ziet, zijn we bezig om met heel wat landen de juiste relaties te versterken. We hopen dat dit lukt. We weten allemaal hoe moeilijk het is, maar moeilijk kan ook. Soms moet een en ander ook op een moeilijke manier. Dat is dan maar zo.

Wat de visumhefbomen betreft, heeft de Raad in maart 2021 de Commissie het mandaat gegeven, conform artikel 25A van de visumcode, om diplomatieke gesprekken aan te knopen met een selectie van prioritaire landen. Op basis van de uitkomst van deze gesprekken kan de Commissie visumsancties voorstellen aan de

Raad.

In deze commissie heb ik al enkele keren gezegd dat de Commissie duidelijk blijf heeft gegeven van ambitie. Er werd immers meteen aan de lidstaten gecommuniceerd dat we dergelijke voorstellen mogen verwachten tegen de zomer. Het evaluatierapport van de Commissie en de lijst met prioritaire landen zijn beide geclassificeerd als vertrouwelijk. Dat is niet onlogisch, aangezien het over diplomatieke relaties gaat. Dit belet me om meer inhoudelijke details te geven bij de gevolgen van de gesprekken die de Commissie voert. Maar ik hoop zeer snel met concrete resultaten te kunnen komen, die op Europees niveau gerealiseerd zijn. Dat zou ons allemaal immers kunnen helpen.

10.03 Yoleen Van Camp (N-VA): Mijnheer de staatssecretaris, uw antwoord stelt mij inhoudelijk wel zeer teleur. U gebruikt in uw antwoord heel vaak de woorden *Ik hoop* en *We zullen zien*. Ook in dit antwoord. U hoopt dat er akkoorden komen.

Aan het begin van de rit doet u ook vaak heel forse uitspraken over zo'n problematiek. U zegt dat u die terugnameakkoorden zult afdwingen, dat u nog nooit zoveel hebt gereisd of landen hebt gezien als daarvoor. Als het niet lukt, houdt u sancties achter de hand. Elke keer dat we u daarover in het Parlement ondervragen, hebt u heel wat woorden klaarstaan, maar eigenlijk geen concrete resultaten. Er zijn nog altijd geen terugnameakkoorden afgesloten. Er is nog altijd geen oplossing voor dat gebrek aan terugkeer, waar we het eerder in deze commissie, en later ook nog, over hebben gehad en over zullen hebben. Dat is heel teleurstellend. U schuift de oplossing altijd verder voor u uit. Hopelijk komt die oplossing er alsnog, dat krediet wil ik u zeker geven. We zullen het zeker blijven opvolgen, maar op deze manier heb ik er op dit moment geen vertrouwen in.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

11 Vraag van Eva Platteau aan Sammy Mahdi (Asiel, Migratie en Nationale Loterij) over "De behandeling van asielaanvragen en het terugkeerbeleid m.b.t. El Salvador" (55017369C)

11 Question de Eva Platteau à Sammy Mahdi (Asile, Migration et Loterie Nationale) sur "Le traitement des demandes d'asile et la politique de retour pour le Salvador" (55017369C)

11.01 Eva Platteau (Ecolo-Groen): *Mijnheer de staatssecretaris, het DVZ Jaarverslag van 2019 geeft aan dat België in 2019 1.369 verzoeken om internationale bescherming registreerde van asielaanvragers uit El Salvador. Hiermee was het land na Afghanistan, Syrië, Palestina en Irak het land met het hoogst aantal verzoeken om internationale bescherming. Een enorme toename ten opzichte van voorgaande jaren. Bijvoorbeeld 230 in 2018 en 37 in 2015. (In 2020 is het aantal gedaald, maar nog steeds hoog met 538).*

Volgens cijfers van Eurostat erkende België in 2018 bijna alle Salvadoranen (96 procent) als vluchteling. Volgens de laatste cijfers die beschikbaar zijn bij Eurostat is het aantal erkenningen in 2020 gezakt naar 9 procent.

Op 12 November 2020 vertelde u in het Nieuwsblad over de eerste chartervlucht met een tachtigtal vrijwillige terugkeerders naar El Salvador sinds 2016. In El Salvador komen deze terugkeerders echter in een situatie waarin zij voor hun veiligheid moeten vrezen. De meesten Salvadoranen zoeken immers internationale bescherming omdat ze vrezen voor hun leven door bendege geweld.

11.02 Staatssecretaris Sammy Mahdi: Mevrouw Platteau, ik dank u voor uw ingediende vraag.

Ik hoor wel eens van Kamerleden dat ik veel zou hebben gereisd. Door covid heb ik alvast de voorbije maanden niet veel vliegtuigen van dichtbij gezien. Maar goed, we hebben het hier over El Salvador. De beoordeling van de verzoeken om internationale bescherming is een bevoegdheid van het Commissariaat-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen in eerste aanleg en van de Raad voor Vreemdelingenzaken in beroep. Beide zijn bij wet bepaalde onafhankelijke instanties. Het is dan ook niet aan mij om mij uit te spreken over de beoordeling van de verzoeken om internationale bescherming door die instanties.

Ik heb hier in de commissie al een paar keer aangegeven dat wij er ons allemaal over mogen verheugen dat zowel het CGVS als de RVV onafhankelijk is. De nood aan internationale bescherming wordt niet groter of kleiner naargelang van de regeringen en de partijen die erin vertegenwoordigd zijn. Onafhankelijkheid is dus echt wel van groot belang en moet garanderen dat de juiste processen worden gevoerd.

Ik kan u wel enige verduidelijking geven bij de manier waarop het CGVS de verzoeken beoordeelt. De beschermingsgraad is afhankelijk van een reeks factoren. Het gaat niet enkel om de situatie in het land van herkomst. Er zijn nog vele andere factoren, waaronder de individuele situatie en de profielen van de personen die naar België komen.

De beoordeling van de nood aan internationale bescherming gebeurt op basis van de definities van een vluchteling of de status van de subsidiaire bescherming, die zijn vastgelegd in internationale en Europese normen. De internationale en Europese normen zijn ook in onze beleidsverklaring en in de beleidsnota heel prominent naar voren gekomen.

Het belang van het internationaal en het Europees recht staat voorop. De precieze beoordeling houdt ook rekening met nationale en internationale rechtspraak.

De evolutie van de beschermingsgraad is natuurlijk moeilijk in te schatten, aangezien die graad afhankelijk is van een aantal factoren. Ik kan moeilijk anticiperen op de vraag welke personen in België een verzoek om internationale bescherming zullen indienen. Als het bijvoorbeeld over families of grote groepen gaat met allemaal ongeveer hetzelfde profiel zal het aantal weigeringen plots relatief groter worden.

Het is altijd heel belangrijk om daar rekening mee te houden, want dat kan soms de cijfers verklaren.

Bij vrijwillige terugkeer geeft de betrokken persoon zelf aan te willen terugkeren en schat die dus zelf in dat een terugkeer mogelijk is. Na de beoordeling door de asielinstanties is er natuurlijk wel het vermoeden dat er bij terugkeer geen reëel risico aanwezig is. Bij een gedwongen terugkeer daarentegen vindt er steeds een beoordeling plaats, onder meer op basis van artikel 3 van het EVRM, om na te gaan of er geen ander reëel risico bestaat buiten het risico dat werd beoordeeld in het kader van de asielprocedure. Wij hebben al heel duidelijk gemaakt dat artikel 3 van het EVRM van heel groot belang is en moet worden gerespecteerd. Dat doen wij en zullen wij blijven doen.

11.03 Eva Platteau (Ecolo-Groen): Mijnheer de staatssecretaris, het is uiteraard zeer belangrijk dat verzoeken om bescherming worden behandeld door een onafhankelijk orgaan. Het was natuurlijk opvallend dat het aantal mensen uit El Salvador dat de vluchtelingenstatus kreeg, zo sterk verschilde van het ene jaar ten opzichte van het andere jaar.

U zegt dat er een individuele inschatting wordt gemaakt, maar in het debat over de grensprocedures onderstreepte u dat wij aan de buitengrenzen van de EU moeten bekijken wie wel of niet in aanmerking zal komen voor asiel op basis van het land vanwaar men komt. Dat is natuurlijk tegenstrijdig met uw uitspraak dat elke betrokkene de kans moet krijgen om asiel aan te vragen en een objectieve procedure moet kunnen doorlopen om een antwoord te krijgen op zijn of haar beschermingsvraag.

U zegt dat mensen bij een vrijwillige terugkeer zelf inschatten dat die terugkeer mogelijk is en dat er geen reëel risico is, maar zij hebben weinig keuze, want zij hebben een bevel gekregen om ons grondgebied te verlaten.

In die zin is er wel enige druk om terug te keren naar een land zoals El Salvador, waar het politiek onstabiel is, waar criminaliteit sterk aanwezig is en waar er heel veel geweld is.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

12 Question de François De Smet à Sammy Mahdi (Asile, Migration et Loterie Nationale) sur "L'octroi d'un titre de séjour aux personnes exerçant un métier dans un secteur en pénurie" (55017375C)

12 Vraag van François De Smet aan Sammy Mahdi (Asiel, Migratie en Nationale Loterij) over "De toekenning van een verblijfstitel aan personen die in een knelpuntsector werken" (55017375C)

12.01 François De Smet (DéFI): Monsieur le secrétaire d'État, j'entends, à la suite de nos divers échanges en commission, que vous souhaitez conserver une posture ferme et stricte sur la régularisation des personnes en situation de séjour irrégulier - ce que je peux parfois déplorer -, mais ce que je respecte. C'est pourquoi je tenais à vous interroger aujourd'hui sur un aspect peut-être moins controversé: la régularisation des personnes exerçant un métier dans un secteur en pénurie.

Plusieurs associations, comme Samenlevingsopbouw, pointent en effet que, selon la logique actuelle suivie par votre département - c'est à dire le fait que le permis de séjour ne soit renouvelable que si la personne n'est pas une charge pour l'État belge -, les personnes régularisées sont assimilées à des travailleurs migrants, et que donc la régularisation qui a initialement un objectif humanitaire, a aujourd'hui davantage un objectif économique.

C'est également la position défendue par le cabinet du ministre bruxellois de l'Emploi, qui souhaite trouver une solution à la fois pour les employeurs souhaitant disposer d'une main-d'œuvre qualifiée en suffisance, mais également pour certaines des personnes en situation de séjour irrégulier souhaitant s'intégrer dans notre pays.

Monsieur le secrétaire d'État, quelle est votre position sur la régularisation de personnes exerçant un métier dans un secteur en pénurie de main-d'œuvre? N'estimez-vous pas qu'il est temps d'arrêter de se renvoyer la balle entre le fédéral et les Régions et d'enfin se pencher sur une véritable réforme, par exemple de la procédure du permis unique comme proposé par le cabinet du ministre Clerfayt?

Êtes-vous disposé à travailler de concert avec les entités fédérées et les différentes parties prenantes pour trouver des solutions et mettre en place un cadre qui permettrait à chacun de bénéficier de la régularisation, à tout le moins sur une base économique?

12.02 Sammy Mahdi, secrétaire d'État: Monsieur De Smet, dans votre question, vous abordez deux sujets dont nous avons déjà eu l'occasion de discuter à plusieurs reprises au sein de la commission. Il y a d'une part l'accès au permis unique à partir d'un séjour irrégulier; d'autre part, la régularisation humanitaire sur la base de l'emploi. Vous avez raison de confondre les deux dans votre question. Je pense, moi aussi, que l'autorisation d'une demande de permis unique à partir d'un séjour irrégulier peut *de facto* être comparée à une régularisation sur la base d'un emploi.

Je suis bien entendu toujours ouvert à des concertations avec les différents cabinets, aussi avec le cabinet de M. Clerfayt. Je ne pense pas qu'on puisse dire que nous nous soyons renvoyé la balle, comme vous l'avez mentionné dans votre question. D'ailleurs, je pense avoir toujours été très clair.

Je l'ai déjà communiqué à plusieurs reprises mais je le clarifierai toujours, mes services et moi-même examinons chaque demande de régularisation humanitaire individuellement et nous prenons une décision dans le cadre de notre pouvoir discrétionnaire. Aucun critère juridique de fond ne sera établi dans l'avenir. Ceci compte également pour les critères d'emploi dans un secteur en pénurie de main d'œuvre. Ce qui est vraiment le plus important pour moi, je l'ai précisé et je continuerai à le faire, c'est la vulnérabilité. Quand on accorde la régularisation sur base humanitaire, c'est une faveur que l'on octroie et l'on doit tenir compte en priorité de la vulnérabilité. Je l'ai déjà dit à plusieurs reprises, ce n'est pas parce qu'on a trois masters et qu'on travaille dans un certain secteur en pénurie qu'on aurait plus le droit que quelqu'un d'autre de rester ici quand on est en situation irrégulière. Il est vraiment important selon moi de se focaliser sur ce point.

Vous l'avez aussi précisé, je suis parfois peut-être ferme dans tout ce qui est régularisation mais c'est pour une raison bien précise. Je discutais récemment à Anvers de projets locaux assez intéressants. Des personnes accueillant des réfugiés en demande de régularisation essayaient de les accompagner et de les aider. Ces acteurs précisaient eux-mêmes qu'il était important de bien former les personnes qui introduisent leur demande parce que, bien trop souvent, elles pensent, qu'en début de législature, il y aura une régularisation collective ou que l'on régularisera sur la base de tel ou tel critère. C'est surtout triste pour ces personnes d'entendre des choses incorrectes.

Toutefois, comme je l'ai déjà dit, il existe un potentiel de main-d'œuvre en séjour légal disponible en Belgique qui doit être utilisé pleinement. On en a déjà discuté dans l'une des questions précédentes. Pour ce faire, il faut travailler sur les différentes politiques comme le travail, l'éducation, l'égalité des chances, etc. Je souhaite créer un cadre favorable au niveau fédéral afin que les demandes de permis unique pour les étrangers qui introduisent leur demande à partir d'un séjour légal, soient traitées de manière transparente, rapide et efficace. Je pense que nous accomplissons des pas importants en la matière, entre autres avec le guichet unique qui a été signé au total par douze ministres dont moi-même, ce qui vous prouve qu'au niveau institutionnel, il reste du travail.

J'aimerais aussi préciser que je ne suis pas du tout d'accord avec vous quand vous dites que la

régularisation humanitaire aurait plutôt un objectif économique. Par définition, ce n'est pas le cas. Comme je l'ai précisé, l'aspect de la vulnérabilité est important pour moi. La procédure de régularisation humanitaire est une procédure d'exception grâce à laquelle j'ai pu utiliser mon pouvoir discrétionnaire pour accorder un droit de séjour dans des situations humanitaires individuelles exceptionnelles.

Il existe, dans notre arsenal législatif, plusieurs autres procédures qui possèdent un objectif économique, comme le permis économique et, dans le futur, la recherche d'emploi pendant un an pour les étudiants de pays tiers. On en a déjà discuté. Auparavant, quand on était diplômé en Belgique et si on n'avait pas de travail le lendemain, on devait quitter le territoire. Là, on a quand même donné l'opportunité de faire une recherche d'emploi pendant un an. Je tiens encore à souligner que les personnes qui remplissent toutes les conditions du permis unique et qui en font la demande correctement, selon la procédure légale, se verront également accorder un permis unique. La règle est que la demande de permis est introduite depuis l'étranger et, dans des cas spécifiques, la demande peut être introduite à partir d'un séjour légal en Belgique, mais jamais à partir d'un séjour irrégulier. Cela restera d'application.

12.03 François De Smet (DéFI): Monsieur le secrétaire d'État, votre réponse a le mérite de la clarté et de l'honnêteté. Nous ne sommes pas d'accord, donc nous n'allons pas davantage tergiverser. Je continue de penser qu'il faut des critères de régularisation. C'est la raison pour laquelle nous avons introduit une proposition de loi traitée dans cette commission sur la matière. Vous admettez vous-même implicitement qu'il y a des critères, en quelque sorte, à partir du moment où la vulnérabilité des personnes est admise comme un critère. Cela veut bien dire que malgré votre pouvoir discrétionnaire, des critères - même informels - s'appliquent tout de même.

Je pense qu'il nous manque quelque chose dans l'articulation entre métiers en pénurie et permis unique. Mais c'est vous qui êtes au pouvoir et c'est aussi cela, la démocratie. Nous continuerons à vous interroger et à surveiller ce qui peut être fait, tout en commentant votre politique.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

13 Question de François De Smet à Sammy Mahdi (Asile, Migration et Loterie Nationale) sur "La publication du rapport d'activités prévu par l'article 94/1 de la loi du 15 décembre 1980" (55017376C)

13 Vraag van François De Smet aan Sammy Mahdi (Asiel, Migratie en Nationale Loterij) over "De publicatie van het activiteitenverslag waarin art. 94/1 van de wet van 25 december 1980 voorziet" (55017376C)

13.01 François De Smet (DéFI): *Monsieur le secrétaire d'État, le 8 mai 2019, notre Parlement a adopté, sur la base d'un large consensus, une proposition de loi visant à insérer un nouvel article 94/1 dans la loi du 15 décembre 1980.*

Vous n'êtes pas sans savoir que cet article prévoit que, chaque année, votre département doit établir un rapport d'activités qui doit contenir des informations sur les décisions prises dans le cadre de pouvoirs discrétionnaires dont il dispose. Si cette disposition est entrée en vigueur le 1er mai 2019, aucun rapport n'a été publié jusqu'à présent. Ni pour l'année 2019, ni pour l'année 2020.

Si l'accord de gouvernement s'engage à mener une politique transparente en matière de visas humanitaires, ce dont je me réjouis, rien n'est toutefois mentionné pour ce qui concerne la politique de régularisation. L'article 94/1 s'applique pourtant tant à la politique de visas humanitaires que pour la politique de régularisation.

En conséquence, monsieur le secrétaire d'État, entendez-vous remplir cette obligation? Si oui, comment? Quand peut-on s'attendre à la publication du premier rapport d'activités de votre département? Comptez-vous vous limiter à la communication de statistiques ou envisagez-vous également de donner de plus amples explications sur la politique menée en matière de régularisation, par exemple sur le cheminement opéré par vos services pour octroyer des permis de séjour dans ce cadre?

13.02 Sammy Mahdi, secrétaire d'État: Monsieur De Smet, je voudrais d'abord vous remercier pour votre réplique à la question précédente, qui fait preuve de beaucoup de respect. En tant que secrétaire d'État, on n'a jamais le dernier mot, mais vu que vous avez une deuxième question, cela me permet de vous le préciser.

En ce qui concerne votre question, je suis bien au courant de l'article 94/1 de la loi du 15 décembre 1980. Bien que je n'étais pas encore député à la Chambre à ce moment-là, j'ai suivi la discussion par l'intermédiaire de notre collègue Nahima Lanjri que vous connaissez bien et qui est à l'origine de l'insertion de cet article. Je soutiens pleinement ce principe et j'ai déjà indiqué à plusieurs reprises que je souhaitais une plus grande transparence à ce sujet.

Il est vrai qu'aucun rapport n'a été publié pour l'année 2019. Je ne suis moi-même secrétaire d'État que depuis octobre 2020. Je ne peux donc que parler de ma propre gestion. J'ai immédiatement donné instruction à l'Office des étrangers de préparer le rapport d'activités pour 2020. Vous y trouverez un aperçu des activités du service sous la forme de données statistiques et de textes explicatifs. L'objectif est de soumettre ce rapport à la Chambre avant la fin de l'année parlementaire; c'est donc pour très bientôt.

13.03 François De Smet (DéFI): Monsieur le secrétaire d'État, je vous remercie pour cette réponse claire et complète.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

14 Samengevoegde vragen van

- Ben Segers aan Sammy Mahdi (Asiel, Migratie en Nationale Loterij) over "De uitbating van opvangcentra (en Kalmthout in het bijzonder) door private actoren" (55017398C)
- Greet Daems aan Sammy Mahdi (Asiel, Migratie en Nationale Loterij) over "De beslissing om het opvangcentrum in Kalmthout (G4S) te sluiten" (55017410C)
- Greet Daems aan Sammy Mahdi (Asiel, Migratie en Nationale Loterij) over "De verplaatsing van de bewoners van het opvangcentrum te Kalmthout" (55017411C)

14 Questions jointes de

- Ben Segers à Sammy Mahdi (Asile, Migration et Loterie Nationale) sur "La gestion des centres d'accueil (et notamment à Kalmthout) par des acteurs privés" (55017398C)
- Greet Daems à Sammy Mahdi (Asile, Migration et Loterie Nationale) sur "La décision de fermer le centre d'accueil à Kalmthout (G4S)" (55017410C)
- Greet Daems à Sammy Mahdi (Asile, Migration et Loterie Nationale) sur "Le transfert des résidents du centre d'accueil de Kalmthout" (55017411C)

14.01 Ben Segers (Vooruit): Mijnheer de staatssecretaris, ik heb u eerder mondeling en schriftelijk bevraagd over de rol van private actoren in het opvangnetwerk. Zoals u al gemerkt heb, ben ik daar niet zeer enthousiast over als dat niet hoogst noodzakelijk is.

Ondertussen hebt u de sluiting van het centrum in Kalmthout gecommuniceerd. Dat is uitgebreid in de pers verschenen, vooral in de Franstalige tot zover, bijvoorbeeld in het artikel in *Le Vif*.

Ten eerste, wat zijn de precieze redenen voor de sluiting van het centrum in Kalmthout? Gebeurde de stopzetting op vraag van Fedasil? Of op vraag van G4S? Speelt het bijvoorbeeld mee dat de eerste verdieping van het opvangcentrum niet gebruikt kon worden, zodat de uitbating voor G4S niet rendabel was?

Ten tweede, op een recente schriftelijke vraag van mij over de uitbating van opvangcentra door private actoren antwoordde u dat er nog geen kostenefficiëntieanalyse kon worden uitgevoerd inzake de rol van private actoren. Nu lees ik dat u gezegd hebt dat opvangcentra met privéspelers heel wat duurder zijn. Ik vraag mij natuurlijk af waarop dat precies gebaseerd is. Kunt u mij meer vertellen over die gemiddeld hogere kosten? Hoeveel kost (...) private actoren, en hoe verhoudt zich dat precies tot de anderen?

Is het mogelijk de gegevens van de verschillende private actoren afzonderlijk te geven?

Hoe komt het dat er nog geen doorgedreven kostenefficiëntieanalyse lijkt te zijn uitgevoerd, hoewel het Rekenhof die al sinds 2017 vraagt?

Ten derde, u antwoordde in de commissie op een eerdere vraag van mij, op 30 oktober 2020: het agentschap wil het opvangnetwerk dynamischer en flexibeler maken (...) van particuliere actoren aan het beheer van de bufferplaatsen.

Dat was voor mij toen heel verontrustend. Een beroep op de private sector valt te begrijpen tijdens een noodzakelijke zoektocht naar snelle oplossingen, waarbij weliswaar stevig boven de normale marktprijs moet worden betaald, maar het is precies de bedoeling van het buffersysteem dat haastwerk te vermijden. Bent u daarover van mening veranderd, nu u in de pers hebt erkend dat private bufferplaatsen niet per se flexibel inzetbaar zijn?

Ten vierde, in Kalmthout moest G4S gebruikmaken van infrastructuur van een private eigenaar.

Stel dat er nu toch gebruik zou worden gemaakt van private operatoren, kan dan aan de operator de verplichting worden opgelegd om eerst publieke infrastructuur aan te wenden of te onderzoeken?

Is het bovendien niet mogelijk om strenge vereisten op te leggen voor de samenwerking met private eigenaars, bijvoorbeeld vergunningen, waarmee de operator dan zal samenwerken?

Werden er bij niet-tijdige oplevering, niet alleen voor Kalmthout, maar ook voor Etterbeek en Luik, vertragsboetes opgelegd, zoals vastgelegd? Waarvoor worden die geïnde boetes dan aangewend?

14.02 Greet Daems (PVDA-PTB): Mijnheer de staatssecretaris, een aanhoudende relatie op gespannen voet tussen G4S en het gemeentelijk bestuur heeft geleid tot het einde van het opvangcentrum in Kalmthout. Omdat de gemeente, en later de provincie, weigerde om een vergunning te verlenen voor een brandtrap kon het centrum niet worden uitgebreid van 33 naar 100 plaatsen. Door die patstelling kwam u met G4S overeen om het contract stop te zetten. Daar zijn ook serieuze kosten aan verbonden. Het pand werd immers nog maar zes maanden geleden volledig opgeknapt en in orde gezet. Die instabiliteit komt niemand ten goede, zeker niet de gezinnen die er verbleven.

In het verleden zei u meermaals dat u de samenwerking met de commerciële sector structureel wou maken, maar onlangs liet u zich voor de eerste keer kritisch uit in de media over die commerciële samenwerking. U zei dat het de verstandhouding met steden en gemeenten moeilijker maakt en dat ze gemiddeld ook wat duurder uitvallen. U vermeldde niet dat het ook serieuze risico's heeft voor een kwalitatieve dienstverlening en dus ook voor de asielzoekers. Daarnaast gaf u aan rust te willen brengen in het opvangnetwerk door middel van de bufferplaatsen.

Weet u meer over de beweegredenen van de gemeente Kalmthout? Gaat dit over terechte grieven met de bouw en de werking van G4S?

Wat zal er gebeuren met het desbetreffende gebouw?

Mogen we concluderen dat u het inzetten van private spelers zult herbekijken?

Wij zijn (...) wenselijk zijn voor het opvangen van asielzoekers. Vandaar sluit een stabiel opvangnetwerk de mogelijkheid op samenwerking met commerciële spelers überhaupt niet uit.

Het sluiten van een opvangcentrum zoals in Kalmthout heeft niet alleen organisatorische gevolgen voor Fedasil, maar heeft ook een ernstige impact op de bewoners van het centrum. Zij moeten zich van de ene dag op de andere verplaatsen naar een ander centrum, vaak in bedenkelijke omstandigheden en met aanzienlijke gevolgen voor de kinderen.

Dit is geen alleenstaand geval. Al te vaak moeten de gedupeerden van de ene kant van België naar de andere kant verhuizen en (...) taal naar school gaan. Voor kinderen vergt de aanpassing aan hun (...) inspanning (...)

De **voorzitter**: Mevrouw Daems, hetzelfde probleem doet zich voor. Heel veel van uw vraag valt weg. Is het mogelijk om naar uw schriftelijke vraag te verwijzen? Wij hebben immers een deel van uw vraag niet kunnen horen.

14.03 Greet Daems (PVDA-PTB): *Mijnheer de staatssecretaris,*

Het sluiten van een opvangcentrum zoals in Kalmthout heeft niet alleen organisatorische gevolgen voor Fedasil, maar heeft ook een ernstige impact op de bewoners van het centrum. Zij moeten zich van de ene dag op de andere verplaatsen naar een ander centrum, vaak in bedenkelijke omstandigheden en met aanzienlijke gevolgen voor de kinderen. Dit is geen alleenstaand geval. Al te vaak moeten de gedupeerden

van de ene kant van België naar de andere kant verhuizen en moeten de kinderen ineens in een andere taal naar school gaan. Voor kinderen vergt de aanpassing aan hun eerste nieuwe leefomgeving al een forse inspanning, maar nógmaals opnieuw moeten beginnen betekent voor hen een serieuze klap en werkt zeer destabiliserend.

Mijnheer de staatssecretaris,

– Wat zal er gebeuren met de voormalige bewoners van het opvangcentrum te Kalmthout? Werden zij al verplaatst? Zo ja, naar welke centra en op welke manier? Wij hebben ons ter ore laten komen dat een net bevallen moeder een treinticket zou hebben gekregen om naar een ander centrum te gaan. Klopt dit. Zo ja, vindt u dit een afdoende manier om met pas bevallen vrouwen om te gaan?

Regelmatig krijgen we soortgelijke verhalen over verhuizen te horen. Dit was ook het geval voor de sluiting van het opvangcentrum in Lommel vorig jaar, waarvan verschillende kinderen van de ene dag op de andere op een andere taal moesten overschakelen. Kijkt Fedasil naar het belang van het kind indien zij verplaatst moeten worden? Zo ja, met welke criteria beoordeelt de dienst dit?

14.04 Staatssecretaris **Sammy Mahdi**: Ik moest even denken aan het programma *De Ideale Wereld* want ik denk dat ze zich zouden kunnen amuseren met het opvullen van de leegtes die wij hier soms hoorden. Ik zal daar echter mijn creativiteit niet voor gebruiken.

Het klopt dat er een brandtrap nodig was voor het opvangcentrum in Kalmthout voor de eerste verdieping van het gebouw gebruikt kon worden. De aanvraag van een vergunning werd echter eerst door het gemeentebestuur en nadien ook door het provinciebestuur geweigerd. Ik moet dat samen met u vaststellen. Hierdoor was de maximale capaciteit dermate beperkt dat het zowel voor G4S als voor Fedasil niet meer haalbaar of wenselijk was om het opvangcentrum open te houden.

De voormalige bewoners van het opvangcentrum te Kalmthout werden dan ook toegewezen aan centra in dezelfde taalregio. Families met kinderen werden toegewezen aan opvangcentra in de regio Antwerpen, uitgezonderd families waarvan het recht op opvang eindigde of families met specifieke medische behoeften, wat uiteraard vanzelfsprekend is. Deze personen kregen een aangepaste plaats toegewezen.

Volgens de afbouwprincipes worden schoolgaande kinderen zo veel mogelijk verhuisd tijdens de schoolvakanties. Aangezien dat bij de sluiting van het opvangcentrum in Kalmthout niet mogelijk was, heeft Fedasil daarmee rekening gehouden in de volgorde van de toewijzingen. Families met schoolgaande kinderen werden in laatste instantie verhuisd opdat kinderen die niet langer naar dezelfde school konden gaan afscheid konden nemen van hun klasgenoten. Op die wijze heeft Fedasil in de mate van het mogelijke maximaal rekening proberen te houden met de belangen van het kind.

Ik heb geen zicht op de plannen van de eigenaar met het gebouw. Het is namelijk aan de eigenaar zelf om daar al dan niet over te communiceren.

Wat betreft het voorstel van de heer Segers om private operatoren de verplichting op te leggen om eerst publieke infrastructuur aan te wenden of dat toch te onderzoeken, kan ik meegeven dat uit overleg van Fedasil met de Regie der Gebouwen blijkt dat het patrimonium van de Regie zelden bestaat uit gebouwen die geconcipeerd zijn voor huisvesting.

Het beschikken over de nodige vergunningen is nu een onderdeel van het administratieve gedeelte van het bestek. Die worden gecontroleerd voor ingebruikname van de site.

Voor Kalmthout, Etterbeek en Luik werden geen vertragsboetes opgelegd. De opening van de centra liep vertraging op, maar dat was te wijten aan omstandigheden die niet volledig aan de private partner konden worden toegewezen. Fedasil heeft dan ook gestreefd naar overleg. Dat betekent niet dat de wettelijke elementen die ter beschikking staan om de goede uitvoering van de opdrachten te vrijwaren, niet gehanteerd worden. De essentie van het dynamisch en flexibel opvangnetwerk bestaat er voor mij in dat Fedasil over voldoende bufferplaatsen moet beschikken om fluctuaties in de benodigde opvangcapaciteit op te kunnen vangen, zoals mevrouw Daems al heeft aangegeven. Doordat dat in het verleden niet het geval was, heeft Fedasil zich al meermaals tot private partners moeten richten om in urgentie bijkomende opvangcapaciteit te kunnen realiseren. Ik heb er inderdaad in principe geen probleem mee dat bufferplaatsen gedeeltelijk zouden worden aangeboden door private partners. Belangrijker dan wie het aanbiedt, is dat de plaatsen goedkoop, kwaliteitsvol en flexibel inzetbaar zijn. Die elementen zijn voor ons van belang. We zijn goede bestuurders en dus moeten we rekening houden met de kostprijs van de zaak, zonder dat daarmee afbreuk wordt gedaan aan de kwaliteit. De minimumnormen horen uiteraard door iedereen gerespecteerd te worden.

De vorige openbare aanbesteding leert ons inderdaad dat de private partners gemiddeld duurder zijn en dat de contractuele afspraken een goede verstandhouding met de gemeenten en steden vaak bemoeilijken. Om te leren uit die ervaring, zal Fedasil een uitgebreide evaluatie maken van de voorbije samenwerking met de private actoren, om daar de nodige lessen uit te trekken. Het is onverstandig om daarvoor een moratorium af te kondigen. Men moet flexibel kunnen inspelen op de noden, denk maar aan de gebeurtenissen in 2015. Men moet op de juiste momenten de juiste maatregelen zien te nemen. Wij werken met een soort van verzekeringsprincipe. U hebt misschien gelezen dat sommige plaatsen in ons opvangnetwerk worden afgebouwd, terwijl een ander deel zal worden ingezet als buffercapaciteit, een soort van verzekeringsprincipe, om niet snel ergens een asielcentrum te moeten uitbouwen en daarbij een private partner te betrekken, die soms op gespannen voet staat met een lokaal bestuur. We hebben een basisfilosofie, maar laten we daarvan geen dogma maken en zien dat we vooral rekening houden met kwaliteit, kostprijs en flexibiliteit.

14.05 Ben Segers (Vooruit): Mijnheer de staatssecretaris, bedankt voor uw uitgebreide antwoord, dat ik eerst en vooral nog eens rustig zal nalezen.

Met de meerderheid kiezen wij in het regeerakkoord resoluut voor een systeem van bufferplaatsen, waar ik bijzonder blij mee ben. Op die manier hoeft er, in tegenstelling tot het verleden, van haastwerk geen sprake meer te zijn. In het verleden moesten er bij de minste rimpeling plaatsen worden geopend of gesloten, met alle kosten, ook maatschappelijke kosten, die daarmee gepaard gingen.

In een systeem van bufferplaatsen is er naar onze mening simpelweg geen nood aan private operatoren. Wat Fedasil samen met de opvangpartners doet, doet het beter. De jarenlange expertise en knowhow zitten immers bij Fedasil en de opvangpartners. Met andere operatoren komen we uit bij telkens weer helemaal op te bouwen expertise, slechtere dienstverlening en hogere prijzen.

14.06 Greet Daems (PVDA-PTB): Mijnheer de staatssecretaris, bedankt voor uw antwoord. U zegt dat goed bestuur belangrijk is en dat de kostprijs en natuurlijk ook de kwaliteit van belang zijn. Net daar ligt het probleem. Onder andere de situatie in Jalhay toont net aan welke risico's er worden genomen ten opzichte van vluchtelingen door in zee te gaan met een commerciële speler.

In uw beleidsverklaring stond u erop een stabiel opvangnetwerk met bufferplaatsen te creëren. De vraag rijst of een stabiel opvangnetwerk wel mogelijk is met de inschakeling van commerciële spelers. Wat er in Kalmthout gebeurde, is toch weer een voorbeeld van jobbeleid en verloren geld.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

15 Samengevoegde vragen van

- **Theo Francken** aan **Sammy Mahdi** (Asiel, Migratie en Nationale Loterij) over "De externe audit van de asiendiensten" (55017400C)
- **Hervé Rigot** aan **Sammy Mahdi** (Asiel, Migratie en Nationale Loterij) over "De doorlichting van de Dienst Vreemdelingenzaken" (55017417C)
- **Dries Van Langenhove** aan **Sammy Mahdi** (Asiel, Migratie en Nationale Loterij) over "De doorlichting van de asiel- en migratiediensten" (55017431C)
- **François De Smet** aan **Sammy Mahdi** (Asiel, Migratie en Nationale Loterij) over "De externe audit van de voor asiel en migratie bevoegde diensten" (55017954C)

15 Questions jointes de

- **Theo Francken** à **Sammy Mahdi** (Asile, Migration et Loterie Nationale) sur "L'audit externe des services en charge de l'asile" (55017400C)
- **Hervé Rigot** à **Sammy Mahdi** (Asile, Migration et Loterie Nationale) sur "L'audit concernant l'Office des étrangers" (55017417C)
- **Dries Van Langenhove** à **Sammy Mahdi** (Asile, Migration et Loterie Nationale) sur "L'audit des services en charge de l'asile et de la migration" (55017431C)
- **François De Smet** à **Sammy Mahdi** (Asile, Migration et Loterie Nationale) sur "L'audit externe des services en charge de l'asile et de la migration" (55017954C)

15.01 Theo Francken (N-VA): Mijnheer de staatssecretaris, ik heb wat vragen over de audit van de asiendiensten die besteld werd en die ook in het regeerakkoord staat. Ik ken de Dienst Vreemdelingenzaken

van nabij. Er zijn in het verleden veel audits gebeurd. Er zijn grote audits van bepaalde specifieke diensten gebeurd in de voorbije jaren: de afdeling asiel, de afdeling toegang en verblijf, de terugkeerdiensten, de visasectie, de identificatie enzovoort, ofwel door een extern auditbureau, het Rekenhof of door nog een andere instantie.

De buitendiensten van de Dienst Vreemdelingenzaken worden wekelijks gecontroleerd door ngo's, die bezoeken mogen brengen – in alle transparantie – aan de gesloten centra. Onder andere in Steenokkerzeel, Vottem en Brugge brengen nationale en internationale ngo's heel regelmatig bezoeken om zich van de toestand op het terrein te vergewissen. Zij gaan na of alles correct verloopt, of er geen dingen gebeuren die tegen de wet ingaan en of de mensen op een menswaardige manier worden behandeld. Dat gebeurt ook in onze gevangenissen en dat is terecht. Ik ben ervan overtuigd dat onze gesloten centra een heel stuk beter functioneren dan sommige van onze gevangenissen. Dat is mijn persoonlijke overtuiging na toch wel wat jaren ervaring.

Ik weet wel waar de eis voor een audit vandaan komt, want toen ik staatssecretaris was, werd die eis heel vaak geformuleerd door de toenmalige oppositie, die nu in de meerderheid zit. Vanuit de linkerhoek wordt er vaak gevraagd naar een audit, omdat men de Dienst Vreemdelingenzaken eigenlijk niet echt vertrouwt. Dat is een fundamenteel vertrouwensprobleem, dat ik betreurt, maar ik kan het alleen vaststellen en het wordt er niet beter op. De audit staat nu in het regeerakkoord en u hebt hem besteld, mijnheer de staatssecretaris.

Wat is juist het opzet van die audit en wat zal eruit komen, aangezien er al een audit bestaat waarvan de aanbevelingen niet uitgevoerd zijn? Wat hoopt u juist te bereiken? Wat zal dat kosten? Wat zijn het opzet en de timing van de audit?

Ik rond af, mevrouw de voorzitter, maar ik zal dadelijk bij mijn repliek nog een paar bezorgdheden uiten.

15.02 Hervé Rigot (PS): Madame la présidente, monsieur le secrétaire d'État, le cadre a été fixé. Je serai donc assez bref. Ce qui m'interpelle dans l'audit, c'est que, de ce que j'en ai compris, la communication a été très largement orientée vers les procédures de retour ou le regroupement familial. Or, comme je vous l'avais déjà signalé lors des déclarations de politique générale, nous attendons un audit qui porte sur l'ensemble des structures en charge des politiques d'asile et de migration, sur la procédure de A à Z ainsi que sur l'aspect qualitatif de tout le système.

Monsieur le secrétaire d'État, pourriez-vous préciser le périmètre concerné par cet audit? Porte-t-il seulement sur les points que j'ai pu voir dans les communications? Avez-vous bien pris en considération l'aspect qualitatif et non pas seulement le point de vue organisationnel? J'avais déjà attiré votre attention, à l'époque, sur cette nécessité. Quel est le calendrier retenu aujourd'hui pour la suite de cette mission? Suivant les procédures d'attribution, à quel horizon pourrons-nous disposer du résultat de cet audit?

Voici mes questions pour aujourd'hui. Je sais que de nombreuses réponses nous parviendront encore la semaine prochaine.

15.03 Dries Van Langenhove (VB): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, recent vernamen we dat u over afzienbare tijd een extern auditbureau zult aanstellen om uw eigen departement door te lichten. Eerder al raakte bekend dat de ministerraad zijn goedkeuring gaf voor een extra investering van 50 miljoen euro voor Asiel en Migratie. Daarmee zou dan vooral extra personeel worden aangeworven.

Als we het goed begrepen hebben, dan zou ongeveer een kwart meer personeel daarmee worden aangeworven. Dat is een beslissing die bij de Dienst Vreemdelingenzaken alvast niet zal worden betrouwd.

Dat u de asielprocedures drastisch wilt inkorten is ook zonder meer toe te juichen. Dat is immers een goede zaak, voor zowel de asielzoekers, de betrokken diensten als voor de belastingbetalers. Daarover heb ik een aantal vragen.

U heeft zich de afgelopen acht maanden al kunnen vergewissen van de werking van en de pijnpunten in de verschillende diensten. Wat waren uw voornaamste bevindingen, zowel wat de mankementen betreft als de verbeterpunten?

Acht jaar geleden werd al eens een audit uitgevoerd. Daar zou dan blijkbaar al die jaren niets mee gedaan zijn. Wat waren toen de meest opvallende conclusies en in hoeverre zijn die op de dag van vandaag nog

steeds actueel?

U liet ook weten dat u voor sommige problemen niet zou wachten op de audit om ze op te lossen. Over welke problemen gaat het dan concreet? Tegen wanneer mogen we ter zake een oplossing verwachten?

In hoeverre verdient het aanbeveling om bij de besteding van de toegezegde 50 miljoen euro deels te wachten op de aangekondigde audit?

Hoeveel van de 50 miljoen euro zult u nu reeds uitgeven, of zijn al vastgelegd? Voor welke concrete initiatieven is dit bedrag in orde van grootte voorzien?

15.04 François De Smet (DéFI): *Monsieur le Secrétaire d'Etat, le 26 février dernier, en réponse à mon collègue Simon Moutquin, vous avez déclaré travailler à la mise en place de l'audit des services fédéraux de l'asile et de la migration prévu par l'accord de gouvernement.*

Vous expliquiez qu'un groupe de pilotage et un comité de rédaction, tous deux composés de membres de votre cabinet et de représentants des divers services de l'asile, avaient été créés, dont la tâche sera la supervision de l'élaboration du cahier des charges ainsi que la publication de l'appel d'offres.

Si je me réjouis de cette avancée, presque 3 mois se sont écoulés depuis vos précédentes déclarations et aucun audit indépendant n'est encore en vue. Il me semble donc opportun de vous réinterroger sur ce sujet compte tenu de son importance.

Des organisations de la société civile, comme le Ciré, ont exprimé leur volonté de contribuer à la mise en place de cet audit. Vous aviez précisé à cet égard que les médiateurs fédéraux et Myria avaient été consultés et que leurs rapports avaient été inclus dans votre réflexion.

En conséquence, Monsieur le Secrétaire d'état:

- Pourriez-vous nous faire part de l'avancement de vos services sur ce dossier? Disposez-vous d'un calendrier précis notamment en ce qui concerne la clôture du cahier des charges, le lancement de l'appel d'offres, la clôture de l'appel d'offres, le début des travaux de l'audit et la publication des premiers rapports et résultats?

- Avez-vous déjà déterminé les modalités techniques ainsi que les limites du champ d'application matériel de cet audit?

- Comment avez-vous inclus les éléments tirés des rapports des médiateurs fédéraux et de Myria dans la réflexion pour la mise en place de l'audit? Envisagez-vous également faire appel à d'autres acteurs, par exemple de la société civile, comme le Ciré ou Samenlevingsopbouw, pour guider le développement et la mise en œuvre de l'audit?

15.05 Staatssecretaris Sammy Mahdi: *Mevrouw de voorzitter, dames en heren Kamerleden, ik dank jullie voor jullie vragen. Ik heb hier uiteraard een antwoord voorbereid. Ik wou echter toch al meegeven dat soms wordt vergeten dat er in de asiel- en migratieketen verschillende diensten werkzaam zijn. Het lijkt alsof de Dienst Vreemdelingenzaken de enige dienst is binnen de asielketen. Het gaat over de Dienst Vreemdelingenzaken, over Fedasil, over het CGVS en over de RvV.*

Het is belangrijk daarbij te benadrukken dat wij kijken naar een ketenaanpak. Wij zijn effectief van plan noodzakelijke personeelsinvesteringen te doen, omdat wij heel vaak kijken naar wat de politiek verwacht dat de diensten doen. Wij kunnen veel van hen verwachten, maar moeten hen dan ook wel op de juiste manier versterken. In het andere geval kunnen veel verwachtingen worden ingelost, maar komen wij voor problemen te staan.

Ik kom dan tot mijn voorbereide antwoord.

Il y aura plus spécifiquement un audit externe. Comme je l'ai précisé, cet audit ne portera pas seulement sur l'asile, mais aussi sur la migration. Cela ne devrait pas surprendre car l'audit a été annoncé dans l'accord de gouvernement. Dans ma note de politique générale, j'ai souligné qu'il s'agissait d'une priorité absolue pour moi. Immédiatement après ma nomination au poste de secrétaire d'État, j'ai commencé à mettre cet audit en place.

Deze audit is absoluut geen motie van wantrouwen naar mijn diensten. Het is jammer dat sommigen die zo

proberen te framen, want dat is zeker niet het geval, zoals daarnet benadrukt. De politiek verwacht heel veel van de diensten en het publiek hoopt dat dat gerealiseerd kan worden. Als de diensten niet op de juiste manier met elkaar kunnen samenwerken en niet op de juiste manier versterkt worden, moet je niet verbaasd zijn dat ze de beloftes van de politiek niet kunnen realiseren.

De werking van de verschillende asiel- en migratiediensten moet worden geoptimaliseerd. De samenwerking tussen de diensten moet worden verbeterd. Zo moet de werking van de volledige keten verbeterd worden. Het is de bedoeling om de werking te versterken. Dat betekent dus niet dat er op dit moment niets goeds gebeurt, dat het personeel zijn werk niet doet. Integendeel, in bijzonder moeilijke omstandigheden doen zij vandaag essentieel werk. Onze mensen leveren bijzonder goed, essentieel werk, covid of niet. Er zijn wel zaken die nog verbeterd kunnen worden. In het halfjaar dat ik staatssecretaris ben, heb ik de mensen met wie ik contact heb gehad, trouwens leren kennen als geëngageerde, hardwerkende mensen. We zullen op een historische wijze investeren in die diensten en medewerkers, omdat ze dat ook wel nodig hebben.

Nous ne travaillons pas à la légère dans ce processus. Différentes discussions sont en cours à ce sujet depuis l'automne 2020. Les commentaires de parties externes telles que MYRIA et les ombudsmans ont été pris en compte. Bien sûr, les contacts étroits se sont poursuivis avec l'Office des étrangers, le CGRA, Fedasil et le CCE.

Il existe désormais une procédure d'attribution avec négociation, au titre de l'article 38 de la loi du 17 juin 2016 sur les marchés publics. Les candidats doivent détenir une expertise suffisante pour y participer, en raison de la portée importante de cet audit. Ils ont 30 jours pour soumettre leur candidature. Pour le moment, je n'ai aucune idée de celles qui auraient été présentées. En raison du principe d'égalité, nous ne pourrions y accéder qu'après la date limite de soumission, à savoir le 6 juillet prochain.

Het bestek bevat uitgebreide informatie over de werking van de diensten, bepaalt de gunningscriteria en geeft de gedetailleerde onderzoeksvragen weer. Het bestek is in deze fase nog niet publiek. De prijsvorming wordt mee bepaald door de onderhandelingen. Om deze niet te beïnvloeden, kan ik nu uiteraard niet op de kostprijs ingaan.

De concrete onderzoeksvragen staan in het bestek. Ik kan u wel meegeven dat de onderzoeksvragen zijn opgesplitst in twee delen. Ten eerste zijn er de overkoepelende vragen voor alle diensten. Dit deel spitst zich toe op de ketenbenadering die we belangrijk vinden, op het personeelsbeleid en op de digitalisering van al onze diensten, ook daar met een koepelbenadering van de digitalisering. In het tweede deel wordt een aantal specifieke vragen per dienst gesteld. Deze gaan onder andere over de interne organisatie, over de communicatie, de gegevensuitwisseling met de burger of de migrant, en de optimalisatie van de verblijfsprocedures.

De audit zelf moet binnen de tien maanden worden afgerond. Ik verwacht de resultaten tegen volgende zomer. Indien gewenst, kunnen de auditeurs ook contacten leggen met externen.

En ce qui concerne l'audit d'il y a huit ans, une distinction peut être faite entre un audit des processus de travail de l'Office des Étrangers, du CGRA et du CCE et un audit informatique de la chaîne d'asile. Pour le premier audit des processus de travail, une analyse SIS approfondie a eu lieu avec un cadre complet et des propositions d'amélioration. Les processus de travail se sont avérés très efficaces et efficaces. Cela ressortait également de l'analyse comparative internationale qui a eu lieu. La plupart des projets d'amélioration ont été réalisés au sein des départements eux-mêmes. En ce qui concerne cette partie de l'audit, on voit qu'une partie des conclusions a été mise en œuvre.

Met de bevindingen en voorstellen die uit de IT-audit kwamen, werd evenwel helemaal niets gedaan. Het ontbreken van een doorgedreven digitalisering maakt efficiënt werken moeilijk. Dat leidt tot veel te lange procedures. Op dat pijnpunt hamerde de audit acht jaar geleden ook al.

Ik heb daarom bijkomend budget gevraagd en gekregen, om een transparant en performant migratiebeleid te kunnen voeren, zoals het regeerakkoord ook bepaalt. Voor het aanpakken van sommige problemen zal ik op de audit wachten.

Het structurele personeelsgebrek is echter nu reeds duidelijk. Daarin moeten wij vandaag al investeren en dat doen wij vandaag al. Wij kunnen op dat vlak niet wachten.

Ook in de digitalisering zal al worden geïnvesteerd, deels met bijkomende middelen en deels met het geld uit het relanceplan.

Ten slotte, voor het versterken van de asielketen is nu reeds 6,8 miljoen euro uitgetrokken. Er wordt 11 miljoen euro geïnvesteerd in projecten binnen Fedasil, waaronder dus de activering en de competentieverwerving.

Voor het verder uitbouwen van het aanklappende terugkeerbeleid is 11,5 miljoen euro uitgetrokken. Er gaat ook 5,3 miljoen euro naar de betere organisatie van het migratiebeleid in zijn totaliteit.

Voorts is er voor de komende jaren nog in een beleidsbuffer voorzien om te kunnen anticiperen op de resultaten van de audit en te kunnen bekijken wat met die resultaten gebeurt.

15.06 Theo Francken (N-VA): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, u stelt en herhaalt meermaals dat u hebt gemerkt dat er hard wordt gewerkt en dat u daarvoor respect hebt. U zegt duidelijk dat de audit niet mag worden gezien als een motie van wantrouwen tegenover het personeel van de asieldiensten, de Dienst Vreemdelingenzaken of andere diensten. Dat is een belangrijk signaal. De problematiek heeft een heel lange voorgeschiedenis en het is dus belangrijk dat u dat signaal ook uitdrukt. Ik hoop dat u dat zeker zal blijven doen. Een en ander wekt immers ook wantrouwen.

Dat wantrouwen heeft een hele voorgeschiedenis die ook te maken heeft met de vorige legislatuur en de legislatuur daarvoor. Ik volg het migratiebeleid nu al bijna twintig jaar op hier in de Kamer. Het wantrouwen heeft te maken met constante betichtingen vanuit een bepaalde hoek, wat soms op de zenuwen van heel wat ambtenaren werkt. U zal dat ook al wel vernomen hebben.

Ik moet bekennen dat ik ongelukkig was over uw uitspraak dat de DVZ meer moet zijn dan een drukkerij van bevelen om het grondgebied te verlaten. Naar mijn persoonlijke mening is dat niet uw beste uitspraak. U weet ook dat de DVZ meer is. Persoonlijk vond ik die uitspraak kort door de bocht en weinig respectvol tegenover het personeel.

Ik wil graag het bestek van de audit opvragen. Dat moet mogelijk zijn. Dat bestek wordt immers gepubliceerd. Misschien kan het bestek worden bezorgd aan alle commissieleden zodat wij het eens rustig kunnen doornemen.

15.07 Hervé Rigot (PS): Monsieur le secrétaire d'État, merci pour votre réponse détaillée une fois encore. Vous l'avez dit et M. Francken l'a relayé, il ne s'agit pas ici d'une question de confiance ou de méfiance. Effectivement, j'ai travaillé plus de vingt ans chez Fedasil et je sais à quel point il y a, derrière ces institutions, des hommes et des femmes engagés et motivés, qui n'attendent qu'une chose: obtenir demain des outils encore plus performants pour avoir une procédure de qualité, humaine, juste et plus rapide. Je crois que tout le monde attend une gestion de la procédure d'asile plus rapide parce qu'elle est la preuve d'un respect à l'égard des bénéficiaires et qu'elle garantit aussi économiquement une diminution des frais engagés dans l'accueil des demandeurs de protection internationale.

Ce sont des signaux forts et humains. Je me réjouis bien entendu d'avoir ces conclusions. Je ne doute pas que ce sera l'occasion d'avoir une administration encore plus efficiente et efficace pour les bénéficiaires et pour un meilleur bien-être du personnel qui, j'en suis sûr, est et restera motivé. Comme tous les autres et comme à chaque fois, je serai attentif aux avancées accomplies en la matière.

15.08 Dries Van Langenhove (VB): Er zijn uiteraard verschillende schakels in de keten van de migratieaanpak, maar mijn fractie ziet de pijnpunten in de financiering toch vooral bij de Dienst Vreemdelingenzaken en bij het terugkeerbeleid. Dat zal u wellicht niet verbazen, mijnheer de staatssecretaris.

Ik zeg niet dat deze audit een motie van wantrouwen is ten aanzien van de diensten, maar het lijkt er wel op dat het een soort van afleidingsmanoeuvre is om opnieuw tijd te winnen. De regeerperiode vordert, maar uw zeer vele beloften zien we vooralsnog niet of nauwelijks ingelost worden. De audit zou tegen volgende zomer afgerond moeten zijn, maar dat mag uiteraard geen uitstel betekenen voor de vele pijnpunten die nu al kunnen worden opgelost en de vele verbeteringen die nu al kunnen worden doorgevoerd, ook als die pijnpunten en verbeteringen gevoelig liggen bij uw collega's in de regering die tot de opengrenzenlobby behoren.

Ik kijk er alvast naar uit dat het bestek van de audit ook voor ons beschikbaar zal zijn.

15.09 François De Smet (DéFI): Monsieur le secrétaire d'État, je vous remercie de votre réponse.

Je vous remercie également d'avoir intégré, comme annoncé, des réflexions de la société civile et de MYRIA dans la vôtre. En tant qu'ancien directeur de cet organisme, je précise que cet audit doit être mis au service des institutions concernées, notamment l'Office des étrangers. Nous savons tous combien il est difficile de travailler dans ce secteur sur les plans technique, juridique et humain, car on y est soumis à diverses pressions – y compris celle de l'opinion publique. Pour nous... (*son interromptu*)

La **présidente**: Monsieur De Smet, nous n'avons pas entendu la fin de votre réplique.

15.10 François De Smet (DéFI): Pardonnez-moi, madame la présidente. Je disais que cet audit devait les aider, et non les juger. C'est tout ce que j'ai voulu dire.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

16 Question de François De Smet à Sammy Mahdi (Asile, Migration et Loterie Nationale) sur "L'examen périodique universel et les conclusions du Conseil des droits de l'homme" (55017401C)

16 Vraag van François De Smet aan Sammy Mahdi (Asiel, Migratie en Nationale Loterij) over "De universele periodieke doorlichting en de conclusies van de Mensenrechtenraad" (55017401C)

16.01 François De Smet (DéFI): Madame la présidente, monsieur le secrétaire d'État, dernièrement, j'interrogeais la ministre des Affaires étrangères, Mme Wilmès, au sujet de l'examen périodique universel du Conseil des droits de l'homme qui a eu lieu dernièrement et où la ministre a pris la parole au nom du gouvernement fédéral et des entités fédérées.

Les rapports publiés du Haut-Commissariat des Nations Unies aux droits de l'homme (HCDH) et des parties prenantes sont interpellants. En effet, outre les procédures de regroupement familial rendues plus complexes voire impossibles en raison de la pandémie de covid-19, une certaine inquiétude ressort de ces rapports au sujet de l'intérêt des enfants et des conditions de leur prise en charge. Le Comité s'est d'ailleurs dit préoccupé par les informations selon lesquelles un certain nombre d'enfants non accompagnés et séparés avaient fait l'objet de différentes formes de mauvais traitements, notamment des violences physiques commises par des agents de la police locale, une détention illégale de plus de vingt-quatre heures et l'absence d'orientation systématique vers le service de Tutelles et les autres autorités de protection de l'enfance.

Monsieur le secrétaire d'État, plusieurs recommandations ont été envisagées par le Comité des droits de l'homme ainsi que des associations de la société civile pour lutter contre de tels phénomènes, par exemple, encourager la coordination et la collaboration entre les différents acteurs qui interviennent pour et avec les enfants touchés par la crise des réfugiés, mettre fin à la détention de familles ayant des enfants dans le cadre de la procédure d'expulsion et établir en droit le principe de non-détention des enfants à des fins liées à l'immigration.

Monsieur le secrétaire d'État, avez-vous pris connaissance de ces rapports? Quelles en sont vos conclusions? Outre les mesures que nous connaissons déjà sur l'arrêt de l'enfermement des enfants, comment comptez-vous garantir l'intérêt supérieur des enfants et respecter les recommandations du Comité des droits de l'homme?

Au sujet de la recommandation de coordination et de collaboration avec les acteurs concernés, vous êtes-vous entretenu ou comptez-vous vous entretenir avec le Médiateur fédéral, le Kinderrechtencommissariaat et le Délégué général aux droits de l'enfant pour identifier les pistes pour éviter toute détention ultérieure de mineurs réfugiés également dans la loi et non pas simplement dans les faits?

16.02 Sammy Mahdi, secrétaire d'État: Madame la présidente, monsieur De Smet, l'examen périodique universel du Conseil des droits de l'homme a eu lieu cette semaine. Mes services et collaborateurs ont participé avec les collègues de différents départements fédéraux et des entités fédérées et les cellules stratégiques aux préparations et à la formulation des réponses aux questions posées. Dans ce contexte, j'ai

été informé des recommandations et des rapports. J'ai pris bonne note des différentes recommandations et nous avons également noté que nous appliquons déjà beaucoup de choses entièrement ou en partie dans nos politiques au niveau national, par exemple la mise en œuvre de l'intérêt supérieur de l'enfant dans la politique de migration ou l'engagement du gouvernement fédéral de ne pas détenir des mineurs dans un centre fermé.

Comme vous le savez, le gouvernement fédéral a pris cet engagement de manière ferme et claire dès le début de la législature.

J'ai en effet déjà eu un entretien avec le Kinderrechtencommissariaat et avec le Délégué général aux droits de l'enfant de la Fédération Wallonie-Bruxelles. J'ai également reçu des contributions concernant l'intérêt supérieur de l'enfant et les logements adaptés.

16.03 François De Smet (DéFI): Monsieur le secrétaire d'État, je vous remercie. Vous m'avez répondu, sauf sur le point de votre coordination avec le Kinderrechtencommissariaat et le Délégué général aux droits de l'enfant. Mais j'imagine que vous aurez l'occasion de le faire ultérieurement. Ou alors cette collaboration va de soi pour vous – ce qui serait évidemment encore mieux.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

17 Questions jointes de

- **Simon Moutquin à Sammy Mahdi (Asile, Migration et Loterie Nationale) sur "Le soutien psychologique accessible aux demandeurs d'asile" (55017403C)**

- **Greet Daems à Sammy Mahdi (Asile, Migration et Loterie Nationale) sur "La mort de Mohamed Makof" (55017409C)**

17 Samengevoegde vragen van

- **Simon Moutquin aan Sammy Mahdi (Asiel, Migratie en Nationale Loterij) over "De psychologische bijstand voor asielzoekers" (55017403C)**

- **Greet Daems aan Sammy Mahdi (Asiel, Migratie en Nationale Loterij) over "De dood van Mohamed Makof" (55017409C)**

17.01 Simon Moutquin (Ecolo-Groen): Monsieur le secrétaire d'État, voici quelques jours, nous apprenions le suicide d'un jeune demandeur d'asile kurde de Syrie. Arrivé depuis quelques mois, Mohamed avait été accueilli dans un centre Fedasil avant d'être redirigé quelques mois plus tard vers une ILA, dans l'attente d'une réponse à sa demande d'asile. Après avoir reçu une décision négative, le jeune Kurde avait été envoyé dans un centre de retour ouvert qu'il a décidé de quitter avant de se donner la mort.

Bien qu'un tel acte soit souvent motivé par de nombreux facteurs et qu'il ne soit pas approprié de faire des liens directs entre notre politique d'asile et un tel drame, nous ne pouvons toutefois pas passer à côté de certains questionnements dans les étapes de la procédure d'asile et surtout au niveau du soutien psychologique des personnes exilées chez nous, d'autant plus que l'état psychologique du jeune Mohamed était connu des services.

Monsieur le secrétaire d'État, vu l'impact psychologique que peuvent constituer l'exil et les difficultés du parcours migratoire, quels sont les soutiens psychologiques accessibles aux résidents des centres pour demandeurs d'asile? Comment s'effectue le suivi psychologique des personnes transférées en ILA? Ce suivi est-il du ressort de Fedasil ou des CPAS? Considérez-vous que le budget et le personnel soient suffisants à l'heure actuelle pour effectuer un travail de qualité? Par ailleurs, nous savons que les délais d'attente sont encore trop longs pour beaucoup de demandeurs d'asile et vous avez la volonté de les réduire. Diverses raisons expliquent ces délais. Ce n'est évidemment pas votre héritage. Ces délais de traitement impactent de manière importante la santé mentale des résidents. Quelle est la situation en matière de délai de traitement? Pouvez-vous déjà projeter une perspective de réduction de ce délai de traitement?

17.02 Greet Daems (PVDA-PTB): Mijnheer de staatssecretaris, op 28 april koos Mohamed ervoor uit het leven te stappen. Hij was gevlucht van de oorlog in Irak en kwam na een helse tocht in ons land terecht. Hij wou hier een vredevol leven leiden, maar dat was hem niet gegund. Na verschillende afwijzingen van zijn asielaanvragen en zonder een familie om naar terug te keren, zag hij geen uitweg meer.

Ik ben hier heel verontwaardigd over. Verontwaardiging is hier dan ook op haar plaats. Hoe kan men het

zover laten komen? Hoe kan men een jonge man zonder familie de rug toekeren en hem aan zijn lot overlaten? Met die vragen worstelen heel veel betrokkenen.

Mijnheer de staatssecretaris, in uw beleidsverklaring beloofde u de asielprocedures te versnellen. Welke stappen werden daartoe al gezet en wanneer zal het resultaat ervan te zien zijn?

Wat zijn de statistieken wat de asielaanvragen van Irakezen betreft (...)

Is er voldoende psychosociale ondersteuning van asielzoekers? (...) voorzien van een voltijdse psycholoog, sociaal werker, dokter en verpleger voor een bepaald aantal asielzoekers?

17.03 Staatssecretaris **Sammy Mahdi**: Collega's, dat iemand ervoor kiest een einde te maken aan zijn leven, kan mij uiteraard enkel maar bedroeven. Ik kan hierbij alleen maar mijn medeleven uitdrukken ten aanzien van de familie en vrienden van de man.

Les demandeurs de protection internationale sont confrontés à une période d'incertitude dans l'attente d'une décision. Les demandeurs de protection, qui ont reçu une décision en 2020, ont dû attendre en moyenne treize mois pour obtenir une réponse. Une procédure de recours signifie une attente supplémentaire de sept mois. Je l'ai déjà précisé lors d'une réponse à une question précédente durant cette commission. Je dois, hélas, le répéter à nouveau et c'est vraiment la raison pour laquelle on veut raccourcir cette période le plus rapidement possible.

De ministerraad besliste dan ook om op 23 april 2021 de nodige kredieten vrij te maken om de asielinstellingen te versterken. Samen met de diensten bekijk ik hoe we zo snel mogelijk extra personeel kunnen aanwerven. Fedasil en zijn opvangpartners proberen er in de mate van het mogelijke voor te zorgen dat elke bewoner die psychologische begeleiding nodig heeft, die ook daadwerkelijk krijgt. Het aantal consultatie-uren door een arts hangt af van het aantal bewoners en van de problemen waarmee de bewoners kampen. Dat wordt geregeld geëvalueerd door de regio en de opvangstructuur.

Er zijn normen voor het aantal verpleegkundigen per opvangstructuur op basis van het aantal bewoners en het aantal medische plaatsen. Enkel in het aanmeldcentrum en in de observatie- en oriëntatiecentra voor niet-begeleide minderjarigen zijn er interne psychologen aan het werk. In alle andere opvangstructuren wordt samengewerkt met externe psychologen.

Les résidents peuvent se rendre auprès d'un psychologue pour un bilan ou pour une thérapie. Le nombre de sessions pour une thérapie individuelle ou familiale dépend des besoins et de l'évolution de la santé mentale du résident. Les résidents peuvent également participer aux activités thérapeutiques organisées soit dans le centre d'accueil soit à l'extérieur.

L'organisation du suivi psychologique dans un ILA est du ressort du CPAS.

In 2020 hebben 864 Irakezen een verzoek om internationale bescherming ingediend. De ontvankelijkheidsbeslissing buiten beschouwing gelaten, bedroeg het beschermingspercentage voor Irakezen 46 %. Voor Syriërs was dat trouwens 96 %.

In elk geval, de covidpandemie betekent ook voor mijn departement heel vaak een discussiepunt.

Je tiens vraiment à préciser qu'il importe de sortir de la situation covid au plus vite tant au niveau mondial qu'au sein de nos centres d'asile. En effet, je ne veux pas établir de lien entre l'un et l'autre ni m'exprimer sur un dossier particulier. Il convient quand même de préciser que, pour avoir un bon soutien psychologique, un encadrement pour chaque personne est nécessaire. Et, dans le cas présent, il importe, pour le bien-être mental de chaque résident, de pouvoir sortir le plus rapidement possible du carcan des mesures assez extraordinaires. Tout est mis en œuvre pour accélérer les choses. J'espère un aboutissement rapide, car c'est vraiment important pour toutes les personnes concernées.

Voorzitter: Theo Francken.

Président: Theo Francken.

17.04 **Simon Moutquin** (Ecolo-Groen): Monsieur le secrétaire d'État, je vous rejoins tout à fait. Certes, la situation du covid-19 a complexifié le vécu psychologique et mental des résidents dans les centres pour

demandeurs d'asile. Même avant cela, pour avoir été très souvent bénévole dans des centres Fedasil, on voit vraiment à quel point l'attente et l'ennui éteignent ces personnes – éteignent leur âme. J'ai été en contact avec des migrants qui arrivaient avec toute la volonté de vouloir s'intégrer dans des projets. Au fur et à mesure des mois ou des années, on voyait vraiment que ces personnes s'éteignaient. Au-delà du soutien psychologique, je crois qu'il y a là un réel débat à avoir à propos des activités proposées aux personnes présentes dans les centres Fedasil. Pourquoi ne pas ouvrir la possibilité de certaines formations – pas uniquement pour les gens qui ont un taux de connaissances élevé - peut-être des formations manuelles ou techniques? Si par la suite, des gens désirent rentrer chez eux, autant utiliser leur temps ici. (...)

Voorzitster: Eva Platteau.

Présidente: Eva Platteau.

Au niveau des centres ILA, il importe que le soutien psychologique soit assuré. Mohammed est parti en centre ILA. Vous savez à quel point les communes et les CPAS sont en manque de moyens. Je pense qu'il y a vraiment une réflexion à avoir sur le fait de pouvoir épauler les CPAS en la matière.

Madame la présidente, excusez-moi d'avoir débordé de mon temps de réplique!

De **voorzitster**: Ik stel voor aan alle leden van de commissie om het verslag goed na te lezen, zodat u eventueel correcties of aanvullingen kunt doorgeven. Dan kunnen we wel voortwerken. Het geluid valt soms weg en we kunnen het probleem niet oplossen. Dat is heel vervelend voor de vertalers en de medewerkers die het verslag maken.

17.05 Greet Daems (PVDA-PTB): Ik wil hameren op het belang van snellere asielprocedures. Als asielzoekers jarenlang in dubio zijn en weinig kunnen ondernemen, omdat ze niet weten of ze hier al dan niet een duurzaam leven kunnen opbouwen, heeft dat een diepgaande invloed op het mentale welzijn van een mens.

De zelfdoding waarvan sprake, is jammer genoeg ook geen alleenstaand geval. Het is niet de eerste keer dat een asielzoeker zelfmoord pleegt na geconfronteerd te worden met ons asielbeleid. Dat tragische overlijden toont ook dat de omkadering en de psychologische ondersteuning gewoon niet voldoende zijn en dat er nog veel meer moet gebeuren.

Ik volg u wel, mijnheer de staatssecretaris, dat de coronapandemie er echt wel inhakt, ook op psychologisch vlak. Ik hoop met u dat we die snel achter ons kunnen laten en dat u snel werk maakt van extra begeleiding en snellere procedures.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

18 Question de Simon Moutquin à Sammy Mahdi (Asile, Migration et Loterie Nationale) sur "Les déclarations d'irrecevabilité délivrées aux demandeurs d'asile reconnus en Grèce" (55017404C)

18 Vraag van Simon Moutquin aan Sammy Mahdi (Asiel, Migratie en Nationale Loterij) over "De onontvankelijkheidsverklaringen voor in Griekenland als vluchteling erkende asielzoekers" (55017404C)

18.01 Simon Moutquin (Ecolo-Groen): Monsieur le secrétaire d'État, il apparaît que le jeune Kurde de Syrie qui s'est donné la mort s'était vu refuser la protection internationale en Belgique au motif qu'il avait manifestement déjà obtenu une protection en Grèce.

Nous savons bien que le principe de confiance mutuelle en droit de l'Union européenne, qui conduit le CGRA à déclarer irrecevables des demandes d'asile introduites par des personnes ayant obtenu une décision positive en Grèce, se heurte à une réalité.

Alors que la situation des demandeurs d'asile en Grèce est dramatique, la situation de ceux ayant obtenu un statut de réfugié ou de protection subsidiaire est encore pire. Impossibilité d'accès au travail, au logement, à l'aide sociale et médicale, à l'accompagnement psychologique. La plupart de ces gens qui sont reconnus vivent à la rue, dans la capitale grecque ou ailleurs.

Alors que la loi impose pourtant une analyse individuelle de chaque dossier, des avocats et des associations

de terrain nous interpellent en affirmant que les instances belges, qu'il s'agisse du CGRA ou du CCE, se livreraient à une analyse très superficielle et stéréotypée pour délivrer ou confirmer des décisions d'irrecevabilité concernant les demandeurs d'asile ayant obtenu un statut en Grèce.

Monsieur le secrétaire d'État, disposez-vous de statistiques sur le taux de reconnaissance du statut de réfugié octroyé à des personnes ayant précédemment obtenu un statut en Grèce? Savez-vous également quelle est la politique menée à cet égard par le CGRA? La Belgique demandera-t-elle d'intégrer aux négociations sur le pacte migratoire européen la question des disparités de conditions de vie des personnes ayant obtenu un statut de protection en fonction du pays dans lequel elles l'ont obtenu?

18.02 Sammy Mahdi, secrétaire d'État: Monsieur Moutquin, malheureusement, les statistiques demandées ne sont pas disponibles. Le CGRA examine d'abord la recevabilité de la demande de protection de la personne concernée, sans juger le fond de la demande. Le CGRA regarde s'il y a des raisons de croire que la personne n'a pas accès à une protection effective dans l'autre État membre. Le CGRA examine la situation individuelle des personnes. Il est important de savoir qu'au sein de l'Union européenne, il devrait y avoir une confiance mutuelle - la confiance dans le fait que chaque État membre respecte les règles de l'Union européenne. Il est donc logique qu'une présomption de protection effective s'applique. Le fait de n'avoir pas accès à certains droits sociaux qui existent bien en Belgique n'est pas suffisant pour déclarer la demande recevable. Quand la demande a été déclarée irrecevable, le CGRA n'a alors pas à juger si la personne concernée est un réfugié ou pas.

Les mouvements secondaires sont un sujet important pour la Belgique que nous souhaitons aborder dans le cadre des discussions sur le Pacte européen sur la migration et l'asile. Ce débat, qui a sa place dans la discussion générale sur l'équilibre entre la solidarité et la responsabilité, se tient très souvent au niveau européen. Nous essayons de le rationaliser, quelque part. En tant qu'États membres de l'Union européenne, nous devons tous prendre notre part de responsabilité et tous être solidaires pour accueillir des personnes qui sont dans un réel besoin de protection.

Les conditions d'accueil doivent se situer au même niveau acceptable dans tous les États membres. Si ce n'est pas le cas, il appartient à la Commission européenne d'exercer son rôle de contrôle et de le faire au maximum. La Commission a la capacité de vérifier si la Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne et les autres normes juridiques européennes pertinentes concernant le logement et les conditions de vie des demandeurs d'asile et des personnes bénéficiant d'une protection internationale sont respectées et de contribuer à la mise en conformité. Ce sujet fait également partie des discussions que j'ai avec des pays qui partagent les mêmes idées.

Pour moi, il importe de garantir que la barre qui est mise à un certain niveau par la Belgique ne soit pas mise à un niveau moins élevé dans d'autres États membres. La Commission européenne a donc un rôle important à jouer tout comme les États membres. Il faut bien préciser que chaque pays a sa part de responsabilité. Il faut pouvoir garantir des conditions d'accueil humaines au niveau européen car il en va de nos valeurs européennes dont on parle très souvent.

18.03 Simon Moutquin (Ecolo-Groen): Monsieur le secrétaire d'État, vous avez raison de souligner que la question est européenne. D'après ce qui se dit dans les couloirs au sujet des premières moutures du Pacte migratoire européen, il est question du maintien de la responsabilité des premiers États. Cela signifie que l'on va continuer à faire peser sur la Grèce et d'autres pays le "poids" des arrivées de migrants. En effet, ils se retrouveront dans l'incapacité de faire accéder (...) aux services sociaux, entre autres des personnes arrivées.

Il y a aussi le mécanisme de solidarité dans le traitement des demandes. Pourquoi ne pas avoir une possibilité de permis de travail sur un court séjour? Chers membres de la commission, je ne suis pas du tout en train de parler d'ouverture des frontières. N'allez donc surtout pas *twitter* cela!

Je pense qu'il faudrait trouver des mécanismes intermédiaires qui permettraient d'alléger non seulement les demandes d'asile mais en plus, la réalité de terrain (...) qui n'absorbe pas les flux. Vous parlez de la Commission européenne. Je compte sur vous pour en toucher un mot dans les réunions européennes auxquelles vous assistez.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

La **présidente**: La question n° 55017413C de M. Simon Moutquin est transformée en question écrite.

19 Vraag van Greet Daems aan Sammy Mahdi (Asiel, Migratie en Nationale Loterij) over "De niet-begeleide minderjarigen die in Europa verdwijnen" (55017406C)

19 Question de Greet Daems à Sammy Mahdi (Asile, Migration et Loterie Nationale) sur "La disparition en Europe de mineurs non accompagnés" (55017406C)

19.01 Greet Daems (PVDA-PTB): Mijnheer de staatssecretaris, ik verwijs naar de ingediende vraag.

Mijnheer de staatssecretaris, recent wees een onderzoek van Lost in Europe uit dat we in Europa niet weten waar meer dan 18.000 niet-begeleide minderjarigen zich bevinden. In België gaat het in een normaal jaar zowat over 1.000 van zo'n jongeren. Helemaal zeker zijn we niet van onze Belgische cijfers, want de rapportering van deze gevallen in ons land is versnipperd. U hebt in de media al te kennen gegeven dat u deze versnippering zal aanpakken.

Belangrijker dan duidelijke cijfers is de omkadering van deze jongeren. Daar schort er heel wat aan de werking bij de dienst Voogdij. De voogden waarmee zij werken zijn voor het overgrote deel vrijwilligers die zich belangeloos inzetten, maar die niet zijn opgeleid om met complexere profielen om te gaan. Daarover ontfermen zich de professionele voogden die men uitbesteed aan het Rode Kruis. Door een stijging van die complexere profielen is er als gevolg ook meer nood aan professionele voogden. Om dit te kunnen realiseren heeft het Rode Kruis natuurlijk meer financiële middelen nodig, maar dit hebben ze tot nog toe niet gekregen. Wat betreft de vrijwilligers is er te weinig beleid. Ongeveer 4/5e van de voogden zijn vrijwilligers, maar er is geen uitgekende vrijwilligerswerking. Het huidige kader voorziet slechts een gesprek met de dienst Voogdij om de 2 jaar. Daarnaast pretendeert de dienst 24 op 24 beschikbaar te zijn, maar na 17 uur vertelt men bellers vaak dat ze hen niet kunnen helpen. In het geval van een nachtelijke aanraking met de politie verdwijnen niet-begeleide minderjarigen als gevolg gewoon weer in het straatbeeld. Dit alles wijst op een tekort aan middelen, maar ook op een gebrekkige werking.

Mijnheer de staatssecretaris,

- Is er al vooruitgang in het creëren van een kader voor gedeelde rapportering? Is de werkgroep verdwijningen al samengekomen en met welk resultaat?*
- Zal u de middelen voor de dienst Voogdij verhogen opdat men meer professionele voogden kan aanwerven?*
- Zal u met de dienst Voogdij bekijken hoe men de vrijwillige voogden beter kan ondersteunen door middel van een meer frequente opvolging en door op vraaggestuurde lokale ondersteuning?*
- Zal de dienst Voogdij in de toekomst werkelijk 24u op 24 beschikbaar zijn zoals ze momenteel al pretendeert?*

19.02 Staatssecretaris Sammy Mahdi: Mevrouw de voorzitter, mevrouw Daems, ik zal antwoorden op de door u gestelde vragen over de werking en de manier waarop we de verdwijning van niet-begeleide minderjarigen in Europa beter kunnen aanpakken.

Er bestaat een werkgroep ter zake die al vijf keer is samengekomen sinds mijn aanstelling, ofwel in een algemene vergadering, ofwel in een kleiner thematisch overleg. We merken dat er tussen de partners al heel wat vooruitgang is geboekt en dat de neuzen in dezelfde richting staan. Dat is belangrijk omdat de verschillende partners in de werkgroep allemaal dezelfde wens hebben, met name ervoor zorgen dat niet-begeleide minderjarigen niet gewoon van de radar verdwijnen. Dat leidt immers vaak tot zeer grote problemen, die goed moeten worden aangepakt.

Dit maakt ook deel uit van de beleidsverklaring. Er zijn een aantal prioritaire doelgroepen. We zeggen altijd dat iedereen op zich een kwetsbare persoon is, maar niet-begeleide minderjarigen zijn dat nog meer dan eender wie. Daarom is het belangrijk dat wij ons daarop extra focussen.

Op de agenda van de vergadering stond tot nu toe de preventie van verdwijningen. De gedeelde rapportering werd nog niet besproken. In juni zal de opvolging van de verdwijningen worden besproken. Daarna komen de rapportering en de gegevensdeling op de agenda.

U hebt ook vragen gesteld over de Dienst Voogdij. Die vragen behoren tot de bevoegdheid van de minister van Justitie. Ik verwijs dan ook naar hem. Ik denk wel dat het belangrijk is dat wij goed samenwerken. Dat

staat ook in de beleidsverklaring. In ons aanmeldcentrum zouden wij moeten kunnen samenwerken met de Dienst Voogdij. Dat is een transversale bevoegdheid en een transversale verantwoordelijkheid. We moeten vooral niet naar elkaar wijzen, maar met elkaar samenwerken om ervoor te zorgen dat we dat fenomeen zo veel mogelijk kunnen beperken of tegenhouden.

19.03 Greet Daems (PVDA-PTB): Mijnheer de staatssecretaris, ik dank u voor het antwoord. U verwijst naar de bevoegdheid van de minister van Justitie. Ik zal mijn vragen over de Dienst Voogdij ook aan hem richten.

Het gaat hier over niet-begeleide minderjarige vluchtelingen. Zij hebben echt wel goede ondersteuning nodig. Dat komt niet alleen hen ten goede, maar ook ons land. Het zou voorkomend kunnen werken voor allerhande problemen (...) integratie bevorderen indien een verblijfsrecht in beeld is.

Natuurlijk is niet alleen de Dienst Voogdij verantwoordelijkheid voor het gebrekkige beleid inzake de verdwijningen en de opvolging van deze minderjarigen.

Ook de initiatieven van Fedasil en de Bijzondere Jeugdzorg zijn te beperkt om deze groep te bereiken. Daarnaast moet de samenwerking met de buurlanden fel verbeterd worden.

Ik ben wel blij te horen dat er vooruitgang is geboekt. Ik zal dit zeker blijven opvolgen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

20 Vraag van Greet Daems aan Sammy Mahdi (Asiel, Migratie en Nationale Loterij) over "De opsluiting van de sans-papiers Nabil" (55017408C)

20 Question de Greet Daems à Sammy Mahdi (Asile, Migration et Loterie Nationale) sur "La détention de Nabil, un sans-papiers" (55017408C)

20.01 Greet Daems (PVDA-PTB): *Mijnheer de staatssecretaris, Nabil is iemand zonder papieren in ons land. Zijn baas deed hem werken in de bouw aan 3 euro per uur. Beduidend minder dan een hongerloon, maar toch stond hij ervoor op. Op een gegeven moment stopte zijn baas met het nakomen van zelfs deze armoedige loonovereenkomst. Als je stricto sensu geen rechten hebt, dan kunnen ze ook niet beschermd worden. Omwille van deze mishandeling diende Nabil een klacht in tegen zijn werkgever. Er volgde een controle op zijn werk in de aanwezigheid van de politie waarbij Nabil prompt werd opgepakt en opgesloten. Sinds eind januari zat hij in het gesloten centrum 127bis. Elke dag zou hij te horen krijgen dat ze hem naar de luchthaven zouden voeren en hem gedwongen zouden uitzetten. Een vorm van psychologische oorlogvoering terwijl uitzettingen niet eens mogelijk waren.*

Op 12 maart bezocht ik hem in het gesloten centrum te Steenokkerzeel. Na het bezoek werd hij tot bij de directrice geroepen die meer over hem wou weten. Even prompt als zijn opsluiting werd hij weer vrijgelaten.

Mijnheer de staatssecretaris,

– Waarom worden controles op de werkplaats vergezeld door de dienst vreemdelingenzaken en de politie? Deze controles zijn namelijk een regionale en geen federale bevoegdheid en zouden als gevolg geen voorwerp moeten zijn voor federale instanties als DVZ.

– De Europese richtlijn 2009/52/CE – die onder meer enkele rechten aan sans-papiers toekent - werd in 2013 overgenomen in de Belgische wet. Wat doet de inspectie om de ongedocumenteerde werknemers te informeren over hun rechten?

– Diezelfde richtlijn voorziet ook enkele garanties die het de sans-papiers mogelijk maken om klachten in te dienen, zoals de garantie om veilig naar het gerecht te kunnen stappen en de mogelijkheid op een verblijfsvergunning gedurende deze procedure. Denkt u dat deze rechten vandaag voldoende worden gegarandeerd?

20.02 Staatssecretaris Sammy Mahdi: Mevrouw Daems, ik heb eerder vandaag al de heer Moutquin geantwoord dat ik het, net zoals u, belangrijk vind dat personen met of zonder wettig verblijf niet worden uitgebuit en de nodige hulp krijgen, indien zij slachtoffer worden van uitbuiting. Maar er moet natuurlijk kunnen worden opgetreden tegen zwartwerk en tegen personen zonder wettig verblijf.

De sanctierichtlijn laat in artikel 13 een appreciatiemarge aan de nationale wetgever. Ik heb dan ook niet de intentie om de wet aan te passen. In België kunnen personen die slachtoffer zijn van economische uitbuiting immers al een beroep doen op de procedure voor slachtoffers van mensenhandel of mensensmokkel, indien

aan de voorwaarden is voldaan. Dat kan vandaag dus al. Daarnaast kan het parket in individuele gevallen oordelen dat de aanwezigheid op het grondgebied van de betrokkene vereist is voor het verdere onderzoek. De Dienst Vreemdelingenzaken zal dan niet overgaan tot vasthouding of gedwongen terugkeer. Vreemdelingen kunnen inderdaad ook naar de politie stappen om zelf een klacht in te dienen. De Dienst Vreemdelingenzaken zal in dergelijke gevallen geen instructie geven aan de politie.

U vraagt ook waarom controleurs op de werkplaats soms vergezeld worden door de Dienst Vreemdelingenzaken en de politie. De Dienst Vreemdelingenzaken is bevoegd om de verblijfssituatie te beoordelen en de gepaste maatregelen te nemen. Naargelang van de verblijfssituatie mag een persoon reglementair arbeid verrichten of niet. Dus de samenwerking op het terrein is een vraag van de controlerende instanties om een snellere opvolging te garanderen. Meestal is de Dienst Vreemdelingenzaken evenwel niet op het terrein en dan zal de politie de persoon meenemen naar het politiekantoor en een administratief verslag opstellen, dat zij aan de DVZ zal bezorgen. Vervolgens wordt een beslissing genomen of wordt meegedeeld wat de verblijfssituatie van de betrokkene is.

U vraagt eveneens wat de bevoegde inspectiediensten doen om ongedocumenteerde werknemers te informeren over hun rechten, maar daarvoor moet u zich uiteraard wenden tot de bevoegde gewestministers.

20.03 Greet Daems (PVDA-PTB): Mijnheer de staatssecretaris, ik dank u voor uw antwoord.

Nabil heeft een klacht ingediend, omdat zijn loon veel (...) voorgespiegeld. Hij werd niet of nauwelijks betaald voor het werk dat hij deed. Dat is letterlijk een van de criteria, die ik terugvond in een brochure van Myria, om erkend te worden als slachtoffer van mensenhandel. U verwees daarnet nog naar die brochure.

In plaats van Nabil te beschermen, werd hij opgepakt en opgesloten. Dat hij na het bezoek van volksvertegenwoordigers van de ene op de andere dag wordt vrijgelaten, spreekt boekdelen over de rechtvaardigheid en de willekeur van het systeem. Dat systeem is onrechtvaardig. Het is repressief ten opzichte van sans-papiers en neemt, waar mogelijk, een loopje met de mensenrechten.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

21 Question de Hervé Rigot à Sammy Mahdi (Asile, Migration et Loterie Nationale) sur "La situation sanitaire au centre Fedasil de Jodoigne" (55017416C)

21 Vraag van Hervé Rigot aan Sammy Mahdi (Asiel, Migratie en Nationale Loterij) over "De gezondheidssituatie in het Fedasilcentrum te Geldenaken" (55017416C)

21.01 Hervé Rigot (PS): Madame la présidente, je ne vais pas pouvoir m'en référer exactement à la question déposée voici déjà deux semaines; entre-temps, la situation sanitaire au centre de Jodoigne s'est malheureusement détériorée: un cluster de covid-19 y a été détecté. Dans un premier temps, 24 résidents ont été diagnostiqués positifs. Depuis lors, un test massif a eu lieu au centre. Plus de 50 résidents ont contracté le covid-19. Cela inquiète les membres du personnel et les autres résidents.

Si je suis conscient que Fedasil (...) et que malgré tout, personne n'est à l'abri de ces clusters. Il est donc présent aujourd'hui.

Pouvez-vous me confirmer cette situation problématique? Quelles sont les mesures prises pour éviter la propagation au sein des résidents et du personnel du centre, au-delà du fait que je ne peux pas visiter les structures d'accueil?

D'une manière générale, pouvez-vous nous dire où nous en sommes du point de vue de la vaccination? Il y a quelques instants, vous avez abordé le point au sein des centres. Cette vaccination est nécessaire et concerne non seulement les résidents, mais aussi les membres du personnel.

21.02 Sammy Mahdi, secrétaire d'État: Cher collègue, plusieurs cas de covid-19 ont été détectés dans le centre d'accueil de Jodoigne. Le centre est en quarantaine et plusieurs mesures ont été prises pour éviter la propagation. Les travailleurs fonctionneront en équipes réduites. Les bénévoles ne peuvent plus venir au centre d'accueil temporairement. Les résidents testés positifs au covid-19 sont séparés des autres résidents. Les activités d'occupation peuvent avoir lieu à l'extérieur et à condition que les mesures d'hygiène soient

respectées. Toutes les autres activités non essentielles sont annulées et la sensibilisation est quant à elle renforcée.

Fedasil suit la situation dans les centres de près. Un code couleur est attribué à chaque centre en fonction de la situation. Des mesures sont liées à ce code afin d'empêcher la propagation du virus. Cette méthode de travail a déjà fait ses preuves au cours de l'année écoulée. Elle nous permet d'agir rapidement et d'empêcher le virus de se propager davantage. C'est ce que j'ai déjà précisé à plusieurs reprises dans cette commission aujourd'hui. Je veux souligner que nos équipes de Fedasil accomplissent un travail remarquable pour faire en sorte que le covid-19 ne se propage pas dans nos centres. Je les en remercie car ils fonctionnent depuis plusieurs mois dans des conditions assez compliquées.

Depuis cette semaine, nous avons pu commencer à vacciner dans les centres d'accueil. Pour l'instant, ce n'est le cas que dans quelques centres, mais la vaccination des résidents ou du personnel se poursuivra dans les semaines à venir, en même temps que celle de la population générale, comme déjà communiqué. Nous espérons vacciner à très grande vitesse toute la population de nos centres d'asile en même temps afin d'éviter que ce genre de situation se répète. Je tiens à nouveau à remercier nos équipes de Fedasil qui font un beau travail.

21.03 Hervé Rigot (PS): Monsieur le secrétaire d'État, j'entends vos informations. Il me revient du terrain des informations moins rassurantes au niveau du personnel qui est très inquiet. J'espère que ce sont les bonnes informations que vous avez reçues et que vous nous transmettez. Si les mesures sont effectivement mises en place, ce que je ne manquerai pas de vérifier, il y a en tout cas un message important à délivrer au personnel qui est actuellement, je peux vous l'assurer, en état de stress dans ce centre de Jodoigne.

Vous parlez de réduction d'équipes. Je n'aurai pas l'occasion d'aller plus en avant sur la question aujourd'hui mais je peux vous dire que, dans certains centres, le télétravail, alors qu'il est fortement recommandé, n'est pas encore mis en place comme il se doit. Lorsqu'on parle de réduction d'équipes, je pense aussi que cela doit passer par ces mesures vraiment importantes. En effet, vous le dites vous-même, ces personnes font un travail formidable mais elles sont épuisées. Si elles sont en stress aujourd'hui, c'est parce que la période est longue et dure. Elles attendent vraiment des réponses. Je compte sur vous et je vérifierai de mon côté ce qu'il en est, non pas en allant visiter pour vous taquiner, mais en prenant des contacts.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

22 Vraag van Peter Buysrogge aan Sammy Mahdi (Asiel, Migratie en Nationale Loterij) over "Het tijdelijke asielcentrum op het voormalig militair domein Westakkers" (55017535C)

22 Question de Peter Buysrogge à Sammy Mahdi (Asile, Migration et Loterie Nationale) sur "Le centre d'asile temporaire situé sur l'ancien domaine militaire Westakkers" (55017535C)

22.01 Peter Buysrogge (N-VA): *Geachte staatssecretaris, op 8 september 2015 opende het opvangcentrum voor vluchtelingen van het Rode Kruis op het voormalig militair domein Westakkers. Ik ondervroeg zowel minister Verlinden als u al eerder over de plannen om dit domein om te vormen als trainingslocatie voor de geïntegreerde politie. In de commissie Binnenlandse Zaken van 19 januari 2021 zei u dat we in een tijdelijke overgangssituatie zitten, waarbij binnen 'een afzienbare tijd' het tijdelijke asielcentrum op Westakkers zal verdwijnen. Het Rode Kruis Vlaanderen en de politie hadden reeds een eerste gesprek in verband met de overgangsfase. Verder wist u te vertellen dat er nog een precieze planning 'in de komende weken nader zal worden vastgelegd in consultatie met alle betrokken actoren'.*

Vandaar mijn vragen aan u, meneer Mahdi, over de actuele situatie van domein Westakkers:

- In januari waren er nog 440 opvangplaatsen bezet op een capaciteit van 450 plaatsen. Hoeveel vluchtelingen zijn er momenteel nog gehuisvest in het opvangcentrum Westakkers, Sint-Niklaas?*
- Hoever staat u met het opstellen van een tijds kader waarbinnen u overleg zal plegen met Fedasil, Rode Kruis Vlaanderen en de lokale actoren over het asielcentrum op domein Westakkers nu de site zal uitgebouwd worden als een volwaardig trainingscentrum voor de politie?*
- Is het de bedoeling om de werking van het tijdelijk asielcentrum volledig stop te zetten? Zo neen, hoe ziet u dit combineerbaar met een trainingscentrum openbare ordehandhaving van de politie? Zo ja, binnen welk tijds kader wil u die stopzetting effectief realiseren?*

22.02 Staatssecretaris Sammy Mahdi: Mevrouw de voorzitter, mijnheer Buysrogge, na het eerste overleg,

dat eind januari heeft plaatsgevonden, zal er voor de zomer nog een volgend overleg plaatsvinden. Tijdens dit komende overleg zal de meer precieze planning van de Regie, de politie en het Rode Kruis verder op elkaar afgestemd worden. Dat moet nog voor de zomer gebeuren.

De definitieve plannen en de timing zullen dan ook bepalend zijn om te onderzoeken voor welke termijn cohabitatie mogelijk is. In tussentijd hebben we geen concrete plannen om het opvangcentrum te sluiten of de capaciteit te verminderen. Momenteel, op 17 mei, verblijven er 412 bewoners in Westakkers. Er is een goed overleg met de politie. We bekijken dit project ook binnen een langetermijnkader. Daarover komt dus voor de zomer en in samenwerking met alle betrokken diensten meer informatie.

22.03 Peter Buysrogge (N-VA): Mijnheer de staatssecretaris, het overleg is volop bezig. Ik ben enigszins verwonderd dat de sluiting op dit moment niet op de planning staat. (...) Mij lijkt het toch niet echt aangewezen dat die cohabitatie op lange termijn aangehouden wordt. Het is altijd de bedoeling geweest dat dit een tijdelijk centrum zou zijn. Die tijdelijkheid duurt nu ondertussen ongeveer zes jaar. Ik zou u toch willen vragen om de sluiting van het centrum te onderzoeken. Ik begrijp dat dat morgen niet kan gebeuren, maar de sluiting moet toch worden onderzocht. De medewerkers van het Rode Kruis hebben de afgelopen jaren al uitstekend werk geleverd in het asielcentrum.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

*De openbare commissievergadering wordt gesloten om 17.02 uur.
La réunion publique de commission est levée à 17 h 02.*